

د کتاب ځانګړنې

د کتاب نوم :	انساني سر کس
ليکوال :	محمود نظری
موضوع :	طنزونه
د چاپ کال :	۱۳۸۱ ل
کمپوز / ډيزاين :	فيله ليکوال
پاښمېر :	(۱۰۰۰) ټوکه

www.Ketabtoon.net

Ketabton.com

فهرست

- ۱- دا فنداوې او دا ژړاوې
- ۲- سریزه
- ۳- انساني سر کس
- ۴- زما ولا که زده کیږي!
- ۵- وړاندوینه
- ۶- د فغانستان ملي سيالۍ
- ۷- تک ډم ډم تک
- ۸- کشتی کم
- ۹- مننه
- ۱۰- پنډر مین
- ۱۱- فوش فدمتی
- ۱۲- دا بي بي سي لندن دی!
- ۱۳- بشکروړه تاریخي بد نامي
- ۱۴- چونک چونک د فتم فان
- ۱۵- کمپوټري مشر
- ۱۶- ټاپه
- ۱۷- ددغه دغه
- ۱۸- پام چونکېنه مه یادوه!
- ۱۹- ډانکټر صایب کوتان(قوټان)
- ۲۰- که زما منې کله کله گډايې هم کوه!
- ۲۱- ټبر علیکم
- ۲۲- د رواغو بازار...!
- ۲۳- ویر مې زده کړ!
- ۲۴- ښه او بد

- ۲۵- ملت او حکومت
- ۲۶- ستنگري ټپي
- ۲۷- ټولوا کمڼي (امپراتوري)
- ۲۸- د درویش ډالۍ
- ۲۹- د روژې پنځلسمه افتر شو
- ۳۰- پر پاچاهي يې نه ور کوم
- ۳۱- د قو کی فوند
- ۳۲- مامور باشي فشره فور باشي پيش بيا
- ۳۳- کسر شان
- ۳۴- مدرنيزشن
- ۳۵- فو زه بيماره!
- ۳۶- راټکيري
- ۳۷- پرو پا گند
- ۳۸- ټنکلا دي وي همداسې
- ۴۰- پاغ، پاغ
- ۴۱- مدرنه سيالي
- ۴۲- مجرد کوپون لرونکي
- ۴۳- د غوښو ضررونه
- ۴۴- ورته نومونه
- ۴۵- ټانگري مر که
- ۴۶- د رييس غروب
- ۴۷- پور افستل

دا خنداوي او دا ژړاوي

ځينې کره کتونکي پر دې چې گوندې له جلا هیوادۍ سره زموږ ادبي زیرندویۍ ورو ورو له خپلې شا ته پرې ایښې ټولنې سره واټن پیدا کوي او پردۍ کېږي ځکه زیرندویانو یې اړوند چاپیریال او تشیال (فضا) له لاسه ورکړي او له بلې خوا یې څنګه چې د اړوندې نوي ټولنې هغه هم لا پوره نه دي را خپل کړي ، نو د کوم نوي رنگ و خوند هیله ترې هم نه شي کېدای خو خبره داسې نه ده ، هغو چې تر جلا هیوادۍ له مخه د لیکوالي ازمېښتونه او بیا نوبتونه تر سره کړي ، یا په بله وینا د هماغې خپلې ټولنې د ژوند و ژواک تر سیوري لاندې یې پنځونې کړې او د زړه او ذهن مراندې یې ورسره لاهماغسې ټینګې او ترینګې پاتې دي ، نو هرومرو یې نوې هستونې هم له خپل ټولنیز چاپیریال او تشیاله اوبه ځینې او کوم هنري یا تخنیکي ادلون بدلون پکې هم سترګې غړوي د پردیوالي زیربنده نه ، بلکې د پرمختیایي یون ځلندویي یې کوي ، هغه هم په کوربه هیواد و کې څه نا څه د څو کلن هوسا او بسیا ژوند و ژواک او پرمختللي اکر بکر له برکته . که څه هم په سیده ډول یې لا له ادبي او فرهنګي پرمختګونو څخه پوره اغېزمن او برخمن شوي نه دي .

هو ، هغه کورت تنګي کهول چې یا به کمکي منګ کې له خپلو اړوندو سره را کېوال شوي او یا هم راوروسته نړۍ ته راغلي او د مور او پلار یا بل خواخوږي په روزنه او هڅونه یې لیکوالۍ ته ملا تړلې ، اړینه نه ده چې د خپل پلرني او مورني ټاټوبي ټولنیز او فرهنګي تشیال را خپل کړي شي او په دې ډول یې د هغو کره کتونکیو ورمند (قضاوت) رښتیا نه موندلای شي .

زموږ افغاني او بیا پښتني ټولنې له وروستیو دوه — دوه نیمو انقلابي ، جهادي اړ دور سره له څو پېریزو درنو خوښو څخه دومره سخت بوږن خوړلي چې نوریې د تل لپاره خوب له سترګو تښتېدلې او د یوه بېساري خوځون او اوښتون څپاندا باسین پر مخه اخیستي ، تر دې چې نه یوازي پخواني لیکوال او فرهنګیالان یې زیات هڅانده او بهانده کړي ، بلکې ډیر کم زده کړي او یا د بېلا بېلو څانګو والا یې هم لیکوالۍ او ان شعرو شاعرۍ ته راهڅولې او د جلا وطنۍ په لومړۍ لسیزه کې یې ډیر څه پر خپل فرهنګ او ادب پېرزو کړي چې که څه هم له تخنیکي هنري پلوه ډیري په ټیټه کچه راځي ، خو له ژب-اندیز پلوه یې د خپلې جنګ و جهل وجنایت خپلې ټولنې د دردونو او کړاوونو پوره انځور کړي کړي او ورو ورو یې ژبه ښکلا ییزه جوله هم یوه بشپړتیا یې بهیر ته راګډېږي .

محمود نظري له هماغو لومړیو لیکوالو او بیا ځوان طنز کښونکیو څخه دي چې لږ تر لږه یې د دغه په زړه پوري ادبي خپل دوه ټولګه له جلا هیوادۍ له مخه په خپل ټاټوبي کې راهستولې او دا دی د دریمې دې ډیرۍ برخه یې په جلا وطنۍ کې مینه والو ته وړاندې کېږي ، که ارواښاد منان ملګري او کاتب پاڅون چې په تیره لسیزه کې یې پر له پسې څو طنزیه ټولګې به پېښور کې وکښلې او خپرې کړي که پښتونخوا بهر ونه شمېرونو په لودیځ مېشتو پښتو طنز لیکونکیو کې محمود نظري تر میرزا علم حمیدي او خپل ورور واحد نظري را وروسته دریم پښتون دي چې د جلا وطن پښتو ادب د دغه نومېرلې خپل یوه په زړه پورې او نوبستګرانه ټولګه را بشپړوي او چا پ ته یې سپاري . هسې خو نن سبا هر ادبي خپل که داستان دی ، یا شعر ، نندارمه (ډرامه) ده یا فېلم نامه پر خپل خپل وار زموږ د وران ویجاړ هیواد او کړیدلي او کړولي ولس د تېرو خونړیو لسیزو په تیره د وروستۍ دې یوه ځلانده هېنداره ده چې د یوې ناسپېڅلې (کمونیستي ، اخوان ، ستمي) ټلوالې په منځته راتګ سره پکې د حجاج قطیبه ، چنګیز ، هلاکو ، ګود تېمور ، بابر ، الغ بېګ ، اورنگ و فرنگ ډیپریو ناورینونه راغبرګ شول او لاتر اوسه یې پایله او پایڅوړ پای ټکي نه دي موندلي .

زموږ ځوان طنز کښونکي په خپلو دغو پنځونوکې هڅه کړي ، هغه گرد ناورینونه ، ناتارونه ، بدې ورځې او بدمرغي د هماغو لوبغاړو یو کره را انځور کړي چې د میلیونونو رپړیدلو او کړیدلو رښتیني ښکارندویي او استازیدوني کوي هغه هم د ټوکو او ټکالو یا به بله وینا ترڅو ملنډو او خنداوو ، موسکاوو د زړه راکښو نکو ویونو . ګړنو . نغوټو ، غبرونو او زهرژلو پېښو او تېښو په ژبه یې له دې چې لوستونکي او اوریدونکي یې وار له واره رانغښتو تروو ترڅو ته ځیر شي ، لومړی یې بې والکه پر موسکا او خندا راولي او بیا وروسته وروسته یې هغه موسکا او خندا پر ژړا او خواخوږي ور بدلوي . دا د طنز وهغه کوډګري او جادوګري ده چې نور ادبي ځېلونه یې په ټول ښکلا ییز ، ننداریزو او سندریز پرداز او راکښون سره سیالي نه شي کولای . د محمود نظري ټول (۴۲) طنزونه یا په بله وینا طنزویه کیسې او افسانې په دواړو اړوندو تخنیکي ارونو پوره سمبالې دي او د خندا او موسکا توکي یې پکې بیا دومره راځي کړي لکه څومره چې د انتقاد او ګوتنیوي زهر پکې اخیښلي راخښلي دي .

په دې لړ کې ژونۍ (حیواني) افسانې

بیا په ځانګړي ډول ډیري زړه راکښونکې او نوبستګرانه دي .

هسې خو بېله هغې په پښتو نومېالي کيسه يې ادب کې د داسې افسانو څرک ډير لږ لگول کيږي او بيا د داسې طنز په افسانو څرک چې تر بل هرې ادبي زېږندې او او خپل زموږد وروسته پاتې ټولنې پرونيو او ننيو بد مرغيو ته په خورا اغېزمنه توگه گوته نيسي او را بر بندوي يې .

لومړۍ بېگه يې چې (انساني سرکس) نومېږي او د ټولگې په پيل کې يې راوړې ، له هره پلوه له خپل تشيال وچاپيرياله تومنه اخلي او لوبغاړي يې هم د خپلې ټولنې له بيلابيلو ځېښلو او ځېښاکگر پارکو او پوړونو څخه را امرلي دي که يې څه هم په ښکار ه د ژويو او ځناورو څرمنې او يا څيرې (ماسکونه) وراغوستي او له همدې کبله يې هم (انساني سرکس) نوم ورغوره کړي دی . دويمه (کشتی کچ) افسانه يې له لنډون او کوتلتيا سره سره دومره په زړه پورې او خندوونکې ده چې ښايي زموږ په ټول طنز په ادب کې بېساري وي .

ليکوال هرومرو د دغه طنز سوژه د دې ځاي له تلويژوني خپرونو اخيستي خو تر انگرېزي ټولني يې له خپلې هغې سره ډيره ښه اړخ لگوي او خپل لوستونکي او اورېدونکي په ناگاهانه ډول هغې خوا ته ورځکوي . (دا بي بي سي لندن دي!) د ښاغلي نظري يوه بله نوښتگرانه ژونۍ افسانه ده چې منځوال لوبغاړي يې چونگښه ، مار او نولۍ (موش خرما) دې چې کټ مټ د افغانې ټولنې انجورگري او ښکارندويي کوي او بيا دا چې څنگه يې چوپه خوله ډيري د يوه يوازيني زورواک څخه وړاندې سره يوخوله او يو لاس کيږي را پرځوي يې او زور او ظلم ته يې د تل لپاره د پای ټکی ږدي .

په دې لړ کې ټولواکمنې (امپراتوري) نومې افسانه بيا پر يو سرچپه پايله پای ته رسي او هغه هم د يوه سپرلم (روبا) په بېخرته چل ول او چاپلوسۍ د شرمښ واکمني نوره هم پراختيا مومي او ټولواکمنۍ ته رسېږي . نوري لنډي لنډي ژونې افسانې يې بيا څه نا څه پيلامي (سمبولیک) رنگ لري او په دې توگه د هرې هغې ټولنې له تشيال سره اړخ لگولاي شي چې له افغاني ټولنې سره د ډيرو اړخونو له پلوه ورتوالي لري . د ځوان نظري د قلم له تيرې او غوڅنده ژبې څخه د ټولنيزو او سياسي نا خوالو هېڅ لوبغاړي نه دی پاتې نه يې پر هيواد مشر اړي کړې ، نه پر وزير . ښاروال او نورو جگپوړو چارواکو کارمندانو او پوليسو ، هم يې د جهادي مشر سابه پر مالگه کړي او هم يې د اړوندو ټوپکيانو ، د ناوړو ولسي دودونو او انساني ضد ناخوالو چاروال يې هم تر سياسي هغو کم شرمولي نه دي او کله چې له کندهاره د کراچي خوا ته کډوال کيږي په خورا نوښتگرانه توگه د خپلو انتقادي او رسواگرو طنزونو له افغاني لوبغاړو سره پاکستاني هغه هم را نغاړي لکه واخلي په (د ځغاسټي ملي سيالۍ) ، (خوش خدمتي) او داسې نورو کې خو دغلته يې له کښلو بېلگو څخه (وړاندوينه) له هغه په زړه پوري او ډير خندونکو کوشنيو طنزونو څخه گڼل کيږي چې په نړيواله کچه پکې د کوربه هيواد د سرکاري اډانې کرغېړنترين استازي (پوليس) د اتلولۍ تر پورۍ رسوي او د اړوند مدال جوگه کوي يې (د ځغاسټي په ملي سيالۍ) کې يې بيا همدغه ساتنديه ځواک (!) د اتلولۍ په درېيم دريځ کې راوستې چې پوره دليل يې هم ورسره وړاندې کړي دي .

له داستاني پلوه هم د نظري پوره هڅه کړې لکه له تلوسو ، ترينگلتياوو يا غوتو اچولو څخه تر وسې وسې کار اخېستنه او تر ستونځ (اوج) يې رسونه ، بيرته پرانېستنه او يو نابېره او زړه راکښونکې پايلې ته يې ور سيخونه چې په دې لړ کې يې ډيرې ښايسته بيلگې ښې لکۍ وزمه پايلې راخپلوي له متني کچې له پلوه يې هر گوره ډير طنزونه د لنډ داستان ځانگړتيا نه را پوره کوي بلکې د ادبي ټوټو غوندې له مخ نيم زيات تېري نه کوي چې داستاني

(Short-short story) نوم بيا هم ورکولاي شو

او يوه نيمه بېلگه يې چې د ټوکو بڼه لري ، په يوه دوو پراگرافو کې را کوتلي شوي دي ، که څه هم نن سبا د عادي لنډ داستان دوديزه کچه هم تر پنځو زرو ويونو څو برابره لويه شوې او را کوشنۍ شوې ده او څه پکې ډير پامور گرځېدلي و هغه پر له پسې ترينگلتيا او ځنډ وځنډ يا تلوسه او پيغام بڼندې او ورسره ورسره راکښونکې پايله ده .

د سکالوو (سوژو) له پلوه هم د ښاغلي ليکوال نوښتگرانه ځانگړتياوي او بيا هغو ته طنزو خندا ژبه ورکول د ده د لوړ استعداد او وړتيا ښکارندويي کوي اوله دې سره يې د ژوند اند او لوړ واند (تخيل) . دلته کيدای شي يوه نيمه پېښه يا ټوکه يې يو مخيز ډول له خپلو موندنو او رابرسپرونو څخه نه وي . خو چې ده ورته کومه څرگنديزه او انځوريزه جامه او جوله وربښلې ، د هېڅ راز بيا ځلۍ (تکرار) وېرم توېرم ترې نه ننکيرل کېږي .

ژبنۍ جوله يې هم ښايسته ډيره زما تر لارښود او سمون سره سمه د يوې - کره ليکنۍ پښتو ښکارندويي کوي د ځانگړې طنز په ويپانگي ځيني دود پارسي پور ويونه مې هم لږو ډير ور پښتو کړل لکه تبسم ، لبخند (موسکا) ريشخند يا پسخند (خندي) ، وقي (پوخ پتير) ، يا انکينومونه (طبيعي اصوات) لکه د مار پښ (پښهار) د خره هنگا د سپي غيا د ډول اواز لکه تک ډم ډم او همداسې پسې پاروني (هيجاني) چيغې يا غږونه لکه اخ ، اوخ يا تحسيني ويونه لکه واوا . وه وه او نور درواخله .

خو په ټولنيز او پرتليز ډول د ښاغلي نظري پښتو ليکلار تر ډيرو نړه او کره ده لويه ښيکڼه يې هم بيا دا چې په دغه اړه د هېڅ راز لارښوونې له مننې سره غړوي او هغه د خپلې طنز په ليکوالۍ لپاره گټورې او ارزښتمنې بولې يا په بله وينا د جولې او منځپانگې تر منځ د پالکتیکي تراوته ارزښت ورکوي.

زه پوره ډاډ او بيا باور لرم چې زموږ دغه ځوان طنز ليکونکي په خپلو راتلونکيو زېږندو ويو او هستونوکې د ژب-ښکلاييز او ژب-اندیز او بيا تخنیکي اړخ له پلوه پر لا نويو اومېښتونو او نوښتونو لاسبري ومومي او لا ستري بریاوې يې به برخه شي او همدې هيله يې پر ارزونه بس راوړم.

پوهاند دوکتور م.ا.زيار

اکسفورد مارچ ۲۰۰۳

سريزه

انسانې سرکس زما د طنزونو درېيمه ټولگه ده چې د پښتو ادبياتو مينه والو ته يې په ډيره مينه وړاندي کوم ، دا ټولگه دوې برخې لري لومړۍ برخه يې هغه طنزونه دي چې ددويمې ټولگې وروسته ليکل شوي او تر اوسه نه دي خپاره شوي او دويمه برخه يې هغه طنزونه دي چې د ډيرو مينه والو په غوښتنه د لومړي ټولگې (د څوکۍ خوند) او دويمې ټولگې (سر خلاص که!) نه غوره شوي دي .

هڅه شوي چې د مروجو لغاتو تر څنگ معياري وييونه هم ورسره وليکل شي.

دلته غواړم ډير لږ پر طنز چې څه شي دي رڼا واچوم:

د طنز مبنا شوخي او خندا ده خو خندا يې د خوشالي خندا نه ده دا خندا جدي ، ترخه او درونکي ده. هر طنز خندا لري خو هره خندا لرونکي لېکنه طنز نه دی ممکن هجو ، هزل يا ټوکه وي .

هجو: د شخصي غرض له مخي د عيبونو او نواقصو مسخره کولوته وايي ، چې هدف يې تحقير او تنبه ده. هجو د مدح ضد مانا لري.

هزل: د تفریح او خوند لپاره په ډيره محدوده ځانگړي توگه ډيره رکيکه شوخي ته وايي. هزل د جد ضد مانا لري.

ټوکه : ټوکه په نامحدوده او عمومي سطح يوې منځ مهالي شوخي ته وايي چې هدف يې يوازي خوشالي او خندا ده ، د دې هدف لپاره د هري وسيلې څخه کار اخلي ، نو هدف يې هغه وسيله ده.

طنز: طنز په عمومي توگه د عيبونو او نقصونو بيان په خندا لرونکي ډول دي چې هدف يې د موضوع تحقير او تنبه ده.

د طنز وسيله او هدف يو له بله څخه زماني واټن لري .طنز امکان لري خندا ونه لري يوازي موسکا ولري خو دا خندا او موسکا د خوشالي خندا نه وي دا خندا ترخه ، تاثيرناکه او دردناکه وي خندا يې زهرزلي خو اغېرمنه وي ، يا به بله وينا ټولنيز غرض لرونکې هجو ته هم طنز ويلای شو.

د هزل او ټوکې خندا خوشالونکي خو دهجو او طنز خندا ځورونکي ده.

دطنز ليکونکي قلم د جراحي چاره ده نه سړي وژونکي چاره .ارام ښونکي او سلامتي راوړنکي وي .

د ټوکو په اوريدو به شايد کټ کټ وځانندو خو د طنز په پوهيدو سره شايد وژاړو.

که چيري په دې ټولگې کې فني ، گرامري او چاپي تيروتونو او غلطيو سره مخامخ شي چې البته بې شميره دي ما وښيي البته د امکان په صورت کې

په درنښت

پوهنمل محمود نظري

لندن ۲۰۰۳

انسانې سر کس

د سرکس د ژویو غونډه هم لکه د انسانانو پر دسترخوان پیل شوه. لومړی پیل وویل:

عجب بد روږدي شوي یو ، انسان چې جیب ته لاس کړي زموږ پښې په تخنیدو شي او بې اختیاره نڅاه پیل کړو. پښې ، لاسونه ، لکۍ اوسر مو دېخوا هاخوا کیږي او سوچ کوو چې کومه ورسته کېله یا تر وخت تیر چاکلیټ راکوي. موږ هم لکه ځینو انسانانو چې د هغو سترګې د شتمنو په پورتنیو جیبونو او زموږ سترګې لاندینیو جیبونو کې وي. زمري د یو امرانه ټوخي وروسته د تایید په ډول سروښوراوه او ویي ویل:

- مخکې به چې چا پر بریتو لاس تیر کړ ما هغه کله ژوندی پرېښودی. خو اوس که مې انسانان تر لکۍ هم ونیسي ولاکه سترګې لا ور پورته کړم. انسانان یو متل لري چې وایي: شوله ات را بخور پرده ات را بکو! څه بد کار دی ، دې ته برگ هغه ته برگ...

پرانګ د چوک چوک په ویلو په افسوس سره وویل:

- عجب زمانه شوه! توبه توبه (پزه یې پرمخکه تیره کړه) او زیاته یې کړه ، موږ د انسانانو مریان شو!.... د غونډې ګډونوال هم په توبه ایستلو شول. چا پزه پر خاورو موبله او چا لکۍ پر خاورو لږله پر مخ او پزه یې شیندله. سپي چې سر یې په کاسه کې پټ او شړپې یې جوړ کړی وو سر را پورته کړ او ویي ویل:

- توبه ، توبه انسانان چې ځان ته اشرف المخلوقات وایي لا د نورو اقتصادي مرستو ته نڅیږي او مریټوب یې کوي خو هغو بیا موږ په یوه چاکلیټ او یوې کېلې نڅوي ، خیر دا به هم تیر شي دهري تیارې پسي روښنایي ده. آس تر یوې شینا وروسته ځان و څنډی او ویي ویل:

د خدای لپاره د ژویو نوم مه بدوی ، موږ د دوی د خوشالۍ لپاره نڅیږو ، دا وروستې کېلې او کلک چاکلیټونه زموږ د خوړو توکې دي خو انسانان د نورو د ژرولو په پار د بل ډول ته نڅیږي (له ډیرې غوسې یې درې واري غاړه وښوروله) وزې چې تر اوسه یې شخوند واهه خپله کوسه ږیره یې وښوروله. بع بع یې کړل او ویې ویل:

- زه د آس صیب خبرې تاییدوم نه د دې په خاطر چې دواړه په یوه ګوند کې یو. زه انسان نه یم چې باید هرومرو د ګوندي ملګري درواغ تایید کړم (یو په غټ سر سپین درواغ وایي چې شودي توري دي او هغه بل چې ولاړ شي په بې شرمي وایي په خدای توري دي) خو زه له حقه نه تیر یرم ، دا کېلې او چاکلیټونه زموږ د خوراک یوه برخه ده چې انسانان هغه په ټوک ټوک راکوي. خبر شوي به یاست چې په کوم ځای کې د ژویو خوراک یو اشرف المخلوقات د خپلو بچیانو د نس مړولو لپاره کورته یوړ ، نو هغه وو چې حیوانات له لوړې مړه شول او د هغه اشرف المخلوقات بچي د وروستو خوړو له کبله په نس ناسته اخته شول دا چې اشرف المخلوقات حق په سمه نه ورکوي نو خود به موږ ورته نڅیږو... موږک څو واري پزه وکښله او لکه پوخ سیاستمدار یو ګام مخکې ته شو او بیا دوه ګامه تر شا ولاړ او ویې ویل:

دا زړې بېولالې دي حق نه ورکول کیږي حق اخیستل کیږي زه خپل حق د غاښو په زور اخلم نه چا ته نڅاه کوم او نه چا ته ټیټیږم.

کوږ چې ژبه یې پر شونډو را کښله وویل:

- ته او خدای دا سر او لکۍ ښورول نو نڅیدل دي؟ دوي سوچ کوي موږ نڅیږو له اړه (اصله) دا ورزش دی. ټوله په خدا شول

مار په پښهار سره وویل:

ږغ مه لرئ دا سیاست دی تاسو خپل سپورت کوئ.

اوښ خپله شخه غاړه څو واري اوږده کړه او ویي ویل:

اشرف المخلوقات خورا ساده دي که موږ د دوی پښې وکړو دوی خاندی ، موږ په دوی رشخند وهو خو دوی له خدا تک شنه شي باید وژاري...

پیشو چې مخ یې په لاسو پریولي داسې یې وویل:

موږ چې پر دوو پښو ودړیږو ، دوي ته خدا ورځي ، که په ډکه خوله خبري وکړو ، یاپه نا پوهي کې ځان تر ټولو پوه وېولو . دوه پشته پر بایسکل سپاره شو...

پیشو زیاته کړه: هغه ورځ له پروگرام سره سم په تړلو سترگو تر شا تلم خو دوي دومره وخنډل چې نژدې وو ځینې سکتې وکړې. ما ته د دوی په خدا داسې خدا راغله چې بې اختیاره له شا له خوا رغ را څخه وشو او تېنډم. پیلمرغ چې لا تر اوسه یې پزه پر مخکې کښله سر را پورته کړ او د یوه اوږده توخي وروسته یې وویل: دا ښه کار نه دی چې د سرکس فضا دي ککړه کړه دا لوشه (خاصیت) دي انساني گڼم. نورو ژویو هم د پیلمرغ دا خبره تایید کړه .

نولی (موشخرما) وویل:

دا ماته لا تر مخه ځاینه برېښیده ځکه له انسانانو سره ډیره راشه درشه لري او هر وخت لکۍ ورته ښوروي ان وایي ځینې خلک هغه په کورو کې ساتي!

سپې د دي په خاطر چې دی هم را ښکیل نه شي موضوع یې بلي خواته واړوله او ویي ویل: دې اشرف المخلوقاتو خپل د کمون اولیه ژوند هیر کړی دی دا ټوله د بیزو له لاسه! ټولو ځناورو بیزو ته بد بد وکتل .

بیزو په غوسه سپې ته وویل: ما څه کړی دي!

سپې ورو ورته وویل:

ولې داروین درواغجن درته ښکاري؟

بیزو سر وگړاوه او ویي ویل: خیر یوه گناه مو نیکونو وکړه!

او د دستر خوان له یوې خوا نه یې ټوپ کړ او له خدا تکه شنه شوه او ویي ویل:

دا ځوانان مو لیدلي دي چې د نوي پتلانه پایڅې پرې کړي اویایې واغوندي او ځینې انجونې بیا د پتلانه یو نا مناسب ځای سوری کړي او د ځینو بیا پتلونونه په پښوکې

پراته وي او څوک چې ورته وگوري گنهاره کیږي ، ځینې بیا دومره تنگ پتلون اغوندي چې توبه ، توبه چې زه ورته وگورم چې لا حیوان یم سترگې مې شرمیري خو ژر خپلي سترگې خلاصی کړم او د خپلي گرانې بیزو گۍ یاني ستاسو وریندارې سترگې ور بندي کړم چې خدای مه کړه هغه لکه ځینې انسانان بد لاري نه شي .

پیشو د بیزو خبرې پرې کړې او ویي ویل:

- دا خوی دي هم انساني دی ته هم غواړي د ژویو نوم بد کړي ، ته هم د هغو په خبرو اوږه اخښې ، تا د هغو ی څخه زده کړي دي .

شتر مرغ چې د وزر لاندې دکوم شي پسې گرځیدی سر راپورته کړ او ویي ویل:

- که موږ په سر کس کښې یو بل خطا باسو یا په ځان او جهان د یو بد نیت سړي اکټ وکړو بیا دا انسانان د خدا شنه شنه کیږي او د ځان سره وایي: د غو ژویو دا ښه خوښونه له موږ څخه زده کړي ، بلاکوي ، بلاکوي. پر سر وگړاوه او ویي ویل:

- دوی ځکه خاندې چې نور حیوانات د انسانانو په نوم و شرمیري ، نو ځانونو ته تسل ورکوي چې دا کارونه خو ژوي هم کوي ، بیایې په خدا خدا مخ زمري ته واړوه او ویي ویل:

- په یاد مو دي . هغه ورځ چې دوو انسانانو لکه موږ یو پر بل بریدونه کول یو بل یې په وینو سره کړي وو. نوموږ هم زموږ د کړو په پېښو کولو څومره وخنډله.

بیزو ته چې دا د انسانانو یو بل خپه کول او پرې دانگل ور په یاد شول ، د خدا له زوره یې پوخ وهه او د هغو د پېښو په کولو یې ټول ناست ژوي په خدا کړل .

وزې په خدا خدا وویل:

- هغه ورځ مو په یاد ده ، چې هغه سړي ډوډۍ خوړله او په ډکه خوله یې خبرې کولې د ډوډۍ بخرکې یې له خولې دېخوا هاخوا شندل کیدل.

هو. هو خدا داسې زور واخیست چې د خره هنگا چې دوی یې بهر غوښتل وا نه وریدل شوه چې خدا لږ ورو شول بیزو بیا د هغه سړي پېښې وکړې چې په ډکه خوله یې خبرې کولې او ویل یې گوري ماښام دی (کولې مه شام دی).

د بیزو په لیدو بیا ټوله ژوي په خدا شول. آس د خدا له زوره لوټکي وهلې او د او بو زمري بیا له خدا له زوره چکچکې کولې ، د زرافې گوله په ستوني کې بنده شوه او سترگې یې راوتلې وې او چونگښې ډوډۍ په ساه وواهله په دي وخت کې خر را ننوت او هک پک پاته شو نه پوهیده چې لومړي واندې او که خبره وپوښتي خو دا یې غوره وگنله چې لومړي واندې او هغه و چې خر هم د خدا له زوره لوټکي پیل کړې نورو ژویو چې د خره لوټکي ولیدلي لا یې خدا زور واخیست . گیدري خپله لکۍ وښوروله او ویي ویل:

-هغه هلکان مو لیدلي چې انجونو ته خپله لکۍ ښوروي هېڅ چا ونه خندله خو خره بیا لوتکي کړي د یوې اوږدې خندا وروسته یې په خندا خندا وویل:

دا ځکه هلکانوکوڅي پریښي او انجونو سرونه خریلي دي! یو وار بیا ټول ژوي بېله خره په خندا شول او خره چې خپله د خندا ونډه بشپړه کړي وه نو خوراک یې پیل کړ خندا هغه وخت بیا زور واخیست چې خره هغه خواړه چې چونگېښې هغه په ساه وهلې وه په مزه مزه بېله پوښتنې خورل پیل کړل. چا د خندا له زوره لوتکي وهلې او چا خپلي بدوډي ټینکي نیولي وې. خو پیل لارغه لارغه (وقفه یې توگه) خندل ځکه بواسیر یې درلود او زمري یوازي موسکا کوله ځکه په دې ورستیو وختونو کې دزړه په ناروغي اخته شوي وو او ویرېدې چې خدای ناخواسته سکتته ونه کړي.

سورلنډي (شغال) هم لږ خندل ځکه هغه سوزاک شوي وو او پیلرغ ته دډیرې خندا توخی ورغلی وو، شرمښکۍ د ډیرې خندا ځان لوند کړی وو، پسه ته د ډیرې خندا ژړا ورغلي وه او زار زار یې ژړل، زرافه مرض خرابه کړي وه خپله غاړه یې د مخکې او چت سره جنکوله خو اوبښ بیا خپله غاړه ښي او کیني لوري له مخکې واهله او پیشو له ویرې ژر بهر ووتله. چې امنیت راغي. خره د ډیره خوراک څخه یو لوړ تیغ ویست چې په اوریدو یې یو وار بیا د خندا انگازې د سرکس فضا ولړزول بیا لوتکي او پورته غورځیدل پیل شوه په دې ترڅ کې دوې کاسې او درې کیلاسونه مات شول. چا بدوډي ټینګ نیولي وه، چا په خوله چا په زړه او چا تر شا لاس نیولی وو. پیلرغ وتوخل او په لوړ رغ یې وویل:

- شرم وکړي تاسو هم لکه ځیني انسانان د ناستي پاستي ادب هیر کړي دي د کاوندې د جوړ او ناجوړ خیال نه ساتي هرهر خاندی، ټول چوپ شول خو خره چې تر اوسه چوپ وو یو وار بیا کټ کټ په خندا شو. پیلرغ په غوسه ورته وویل: ته خو بیخي په شرم نه پوهیږي زه ستا ډیر خویونه انساني گنم

لکه په اور چې اوبه واچوې خر چوپ شو ځکه دا خبره په ژویو کې ډیر بد گڼل کیدل.

تاووس چې د خندا له زوره یې ځان ببر کړی وو ورپرډیدی او ځان یې را ټول کړ او ویې ویل:

موږ ته دا خویونه د سرکس امر را زده کړي دي چې د انسانانو کره وړه تر سره کړو چې انسانان پرې وخاندي خو ځینو انسانانو ته د ژویو کره وړه چا ورزده کړي دي؟

پینکون چې سینه سینه کیدی کرار د راز په توگه یې دېخوا هاخوا وکتله او ټولو ته یې اشاره وکړه چې ده ته ور وړاندې شي او ورویې وویل:

-اوریدلي مې دي چې د امازون په ځنگلونو کې ژویو د خپلي خوشالۍ د پاره یو بیخ کس جوړ کړی او هلته انسانانو ته د ژویو کره وړه ور زده کوي چې ژوي وخنډوي!

ژویو یو بل ته سره وکتل او پینکون گوته په چولې خوله ونیوله او د تېښ په ویلوسره خپلو ځایونو ته خپاره شول.

د دې نه وروسته دسرکس ژویو د هغه انسانانو په لیدو چې له یو بل نه اوریدل او خبرې به یې کولې، بې سته او اجازي به په خورو شول، په څلوروبه رهي وه، په ژوند کې به یې رښتیا نه ویل او ویل به یې زما د درواغو نه بد راځي. په لوړ رغ به یې خبرې کولې...

نو د تېښ په ویلو به یې نورو ژویو ته په پسڅند ویل:

- امازون (یاني له امازون څخه را غلی دی)

هغه بل به ښه ور ته وکتل نو د تایید په توگه به یې ځواب ورکړ:

پوه شوم امازون!

زما ولاکه زده کیری

دوه تنه چې تر اوږدې لمني لاندې یې پايڅې نه ښکاريډې تا به ويل چې بيخي يې پرتوگونه نه دي اغوستي اود غوړو اوږدو څڼو له منځه يې په رنجو توري سترگې سمي نه ښکاريډې د چوتو ونډې (تسمې) يې خلاصي وې اوله نشې ځنگيدل په يوه سلا کومندانۍ ته ننوتل او نيغ نيغ ودریدل

کومندان صيب چې پر دوو گوتو چلم ته ناست و او چرس يې تاوول او څمار وو په ډير رږ يې د سترگو له کونجو نه وکتل ، راغلو دو تنو چې بې حرکتې ولاړ وو پښې له مخکې ووهلې او سلام صيب په ويلو سره يې د ښي لاسونو شاوي پر تندی ونيولي (د عسکري سلام په څير)

دي سلامي بولندوي (کومندان) صيب ته خورا خوند ورکړ نو د زړه له کومي يې له خولې ووتل:

ښه راغلاست! تاسو مي اوس جکتورنان کړاست بله مياشت مو هغه بل شی کوم چې زما يې ولاکه نوم زده کيري!

ولاړو جکتورنانو په يوه ږغ وويل:

خداي دي غم مه راکوه باداره!

دواړو په خوشالۍ له کومندانې ووتل او نورو انډيوالانو ته يې ويل:

موږ جکتورنان شو او بله مياشت هغه بل شي کيرو زياته.

او بې ډوله په نڅاه شول

وړاندوینه

له نوبو کمپوټري وسیلو سره د جرایمو د مخنیوي تر نامه لاندې ۱۵۴ هیوادو د پولیسو نړیوال کنفرانس د چورلند په مرکز ډاکو اباد کې جوړ شو او په دې چې د کوم هیواد پولیس د غلا تر پېښې وروسته خبریږي خبرې اترې او تجربې سره ردوبدل کېدې داسې هیوادونه هم وو چې د پولیسو بودجه د غلو له خوا ورکیده او داسې هیوادونه هم وو چې یو کال وروسته په سلسله مراتب په غلا خبریدل . خو پېنځه هیوادونه په رومې لیکه راغلل یو یې روس وو چې د غلا د پېښې څخه دوې ورځې او دوه گړۍ او یوه دقیقه وروسته خبریدل ، بل امریکا وه چې شل دقیقې او دوې ثانېې وروسته خبریدل درېیم هیواد جرمني و چې لس دقیقې او شل ثانېې وروسته خبریدل او څلورم جاپان چې د پېښې وروسته سمدستي خبریدل خو دی پر مخ تګ ته چې د پاکستان پولیس درې ورځې مخکې نه یوازي د غلا له پېښې څخه خبر وو بلکې د غلا ارزښت او وخت هم ورته څرګند وو ټول هک پک کړل او دایې لوی پر مختک وګاڼه نو د کنفرانس لومړۍ افتخاري مدال یې و پاکستاني پولیسو ته ورکړ

کراچي ۱۹۹۷

د خفاستي ملي سيالي

د کراچي له سهراب گوټ څخه تر مهاجر کمپ پوري د پېنځه سوه کيلو متري له خنډه سره د خفاستي يوه سيالي وه.

رومبي تن يو افغان و چې له ډيرو مندو په خولولونډ خېښت و او سا يې له ستړيا بنده بنده کيده په ترس او لرز يې وويل:

(کيسه بر را پسې دی) تر ټاکلي ليکې تير شو رومبي دريځ يې وگته.

خلکو او د لوبې مينه والو په چکچکو د هغه هرکلی وکړ. لس- پنځلس ثانيې وروسته يو کيسه بر په داسي حال کې چې يو وار يې تر شا هم کتله په وارختايې ويل: پوليس را پسې دی او ما لا دستلاپ نه دی کړی. په ويلو له ټاکلي ليکې تير شو او دويم پور (مقام) يې وگته.

حاضرينو په چکچکو بدرگه کړ. اود درېيم اتل لپاره يې سترگې سرک ته نيولي وې چې يو پوليس ليکې ته راوړسيد(چاي پاني دو) په ويلو له ليکې تير شو د لوبې مينه وال هم د درېيم گډون کوونکي په ليدو د خفاستي په سيالي کې ورگډ شول

کراچي ۱۹۹۷،

تک دم دم تک ...

سلام جان ټوله ورځ له دې دوتره(دفتر) هغه دوتر ته ، له دې وزارت نه هغه وزارت ته ، له دې کوڅې هغې بلې کوڅې ته ډول(ډوهل) پر غاړه او لرګی په لاس ګرځېده را ګرځېده خو هیڅا د ډول ږغ ترې نه وو اوریدلی...

هر دوتر ته چې ورشي د مامورینو خولې له خوشالۍ ویتي پاته شي چې وریا میله ده.

خو سلام جان دېخوا هاخوا وګوري سر وښوروي او بېله دې چې لرګی ډول ته وروري ، تندی یې کونځي کونځي شي او په غوسه له هغه دوتره راوونځي او په بېړه بل دوتر ته ورشي له هغه هم همداسې بل ته...

د دوترو خلک هم د ډول د ږغ په ارمان کې پریږدي. زه چې ډیر د اتن شوقي یم ، نوکله چې سلام جان ووينم و اتن ته مې هوا وشي اوبې اختیاره مې وږې په ښوریدو شي ، خو هغه ډول نه وهي

. نن مي سل زرونه یو کړل او پوښتنه مې ځیني وکړه:

- سلام جان! دا ډول ولي نه ږغوي؟

سلام جان سترګې جوڅې او تندی کونځي کړ

او د یوه ستر راز په څیر یې ورو راته وویل:

- دا ډول هغه وخت وهم چې کار د کارور(اهل) ته وسپارل شي!

ما ترې په تعجب وپوښتل:

- ولي اوس کار د کار ور ته نه دی سپارل شوی؟

سلام جان ورو خپله خوله زما غوږ ته را نژدې کړه په داسې حال کې چې لاس یې د خولې له پاسه نیولی وو او سترګې یې رږي رږي راوتلي وې ، دېخوا هاخوا ته یې په ځیر ځیر کتل ، په وزن سره وویل:

بیسواده پر څوکیو قرعه کشي کا

باسواده له بیکاري روز مزدوري کا

توپک سالاران د خلکو هدایت کا

پوهان له مجبوریت هجرت کا

ما په خوله ورسره د ډول نغمه واهله او سر مې ورسره ښوراوه:

تک دم دم تک ، دم دم تک ، دم دم تک دم دم....

کشتي کج

د پړانگ او ملخ تر منځ د کج غيره نيولو و روستی وار (رونډ) پيل شو ټولو دا سوچ کاوه چې پړانگ گټونکی دی نو له هم دې کبله به د پړانگ په هر غورځنگ د چکچکو رغونه فضا ډکه کړه . پړانگ چې بړا (حريف) يې ډير ناتوانه گڼه نو پر له پسې ټوپونه يې په ملخ پسې وهل چې ژر يې تر پښولاندي کړي . پړانگ دومره ټوپونه ووهل چې له ستړيا نه ستونې ستغ اوږد اوږد وغځيد.

ملخ هم ټوپ کړل او پر تندي يې کيناست او د اتلانو جام يې وگټه . ځکه يو ټوپ يې پر سول (عقل) برابر سم او بې
بناخ (غرور) وواهه

لندن ۱۹۹۸

خوش خدمتي

يو ټکلي ځوان افغان د ختيزو او لويديزو هيوادو له ځوانانو څخه د ټکلا او ميرانې سيالۍ وکتله خو يو پنجابي دغه سيالۍ له دي افغان ځوان څخه وکتله.

دا څرنگه ؟

ځکه وروستي حکم (ريفي) په پاکستان کې اوسېدلی يو افغان رهبر وو.

کندهار ۱۹۹۶

مننه

بنوروا ورو ویتا تو ته چې د میلنو په ورځ یې مرستې ته راغلی وو وویل:

مننه!

پتاتو په یوه ترخه او شکمنه موسکا خواب ورکړ:

هو ولا!

که د انسانانو له قصاب څخه وپوښتی چې ته هم ښه سپری یې همداسې نه ده ؟

هغه هرو مرو د پتاتو خواب ورکوي

هو ولا! د انسان خدمت فرض دی (په خندا ډوله موسکا)

لندن ۱۹۹۹

پنجر مین

طالب: ولي دي ږیره خریلي ده؟

لاروی: صیب زه پنجر مین یم

طالب: وېښه،

خو اوس هغوی پوهیږي پام وکه چې بې مین دي نه کړی!

کندهار ۱۹۹۵

توپکیان

یو چرسی بل ته په خدا خدا او خوشالی زیری ورکړ:

هغه دي بیا توپکیان راغلل!!!

دویم چرسی له خوشالی په ترپکو شو او نارې یې کړې:

وا وا د مور شیدې کندهار اوس کندهار شو

لندن ۱۹۹۸

وزې ته ښکښل وکړه!

دلته ملا د حجرې مخي ته ولاړ وو او ډول وهونکی ته یې بد او رد ویل. هلته یو مسافر ناست و او شلومبې اووچه ډوډۍ یې خوړل او په دې چورت کې و چې هر چیري چې ورشم همدا شلومبې دي ، تروې دي ، شناوې...

مسافر په عالمانه توګه ملا ته وویل:

-ملا صیب! ډول والا ته څه مه وایه وزې ته ښکښل کوه که دا نه وای دنیا به سمه وای!

نه به ډول وای ، نه به شلومبې وای

اوس باید وزې ته ښکښل وکړو: چایي ډول ، چایي شلومبې ، چایي ږیره ، چایي غولانځه او چایي لالکی ټینگه نیولي ده

کندهار ۱۹۹۷

دا بي بي سي لندن دی!

د چونگېنو په يوه ډنډ کې آواز ه خپره شوه چې د مار او موش خرما تر منځ جگړه شوی ده او په ترڅ کې يې تور مار مړ شوی دی. د دې آوازې په رسيدو سره په ډنډ کې اتڼونه ، نڅاه گاني پيل شوې . نجونو او ښځو لاسونه او پښې په نکريزو سره کړه او ټولو لکه اختر چې وي نوي کالي واغوستل او يو بل ته يې تبريکي ويل پيل شوه ځکه له تور مار نه چونگېنې ډيري په تنگ وې او هره ورځ به يې دوه — درې ژوندی تيرولې ، نو د مشرانو د مشورې په اساس موشخرما ته سوغاتونه برابر شول او څو چونگېنو ته دنده ورکړل شوه ، هغو دا ډالۍ پر سرو واخېستې او له ډم او ډول سره لکه ورا چې د ناوي پسې ځي د موشخرما د غار خواته رهي شول د موشخرما وه غار ته له رسيدو سره سم د ژوندی دي وي زموږ ټولمنلي درنا ب موشخرما !

کامياب ه او سر لوړه دي وي موشخرما!

مړ او ورک دي وي تک تور مار!

نارې او شعارونه يو د بل پسې په انقلابي ولولو بدرگه کېدې ، خو له غاره د موش خرما پر ځاي تک تور مار راووت او د غار مخي ته يې لټکه (کفچه) ووهله .

د مار په ليدو چونگېنې لږ وارختا او تر شا شوې ، يوه ځوانه چونگېنه چې د آزادو رسنيو د قانون په ارزښت ښه پوه وه لږ څه مار ته نژدې شوه او ويې ويل:

داسي آوازې دي او ډيرو راډيو گانو يې هم پخلی کړي چې په جنگ کې ته که موشخرما مړ شوی ياست! نو هغه چې مړ شوی دی هغه خو به تاسو نه ياست ؟

نورو چونگېنو خپل دوه غوږونه دوه سوه کړي وو او په شکمنو سترگو يې يو بل ته کتل او دکوندي تور مار مړ وي دعاو ي يې کولې. خو تور مار نارمي (سر ټنډه کي) کوله او هم دا يې ويل:

- ما موشخرما مړه کړه!

دوه — درې نوري چونگېنې د شاهدانو په توگه را مخي ته شوې ، هغوی شاهدي ورکړه چې بي بي سي هم دا خبر تاييد کړی دی ، نو څرنگه وايې چې ته نه يې مړ؟!

يوې پيغلې احساساتي چونگېنې نارې کړې : نوهرو مرو مار مړ دی !

يوه بله سپين سرې چونگېنې کرار مار ته نژدې شوه او په شک سره يې مار ته ځير ځير وکتل او په اسويلي سره يې وپوښتل:

— رښتيا ووايه ! موږ ستا اوريدلي دي ؟ په زاريو او ننواتو يې ما ر ته و ژړل:

— گوره موږ ستا اوريدلي دي !

مار له ډيري غوسې پښهار شواو په غوسه يې سر له مخکې ووايه . مار چې سر راپورته کړ هغه نژدې چونگېنو ضعف کړي وو او نوری په منډه وې . يوه زړه چونگېنه چې نشه وه په سختي سره يې خپلې ستر گې پرانيستې او ويي ويل:

- ما چې په عمر در واغ نه دي ويلي قسم خورم چې ته مړ يې ولا...!

ددې رښتيا ويونکي چونگېنې په قسم سره د تښتيدولو چونگېنو زړونه ډاډه شول او بيرته راستنې شوې د بېسده شوو چونگېنو پر مخونو يې اوبه وښيندلې او بيا يې سنگر ونيوی . مار له دوی د سنگر نيولو نه لږ وارختا شو نری خولې يې پر تندي را ماتي شوې او په ژړاند رغ يې وويل :

- لکه چې ما نه ويني ؟

يوې متقاعدې وزيري چونگېنې له ليري نه رغ کړل:

ته ښه سوچ وکړه گوره ته به مړ يې موږ ستا اقرار غواړو !

تور مار له غوسې تک سور شوی وو غوښتل يې دا پخوانی وزيره ژوندی تيره کړي خو د بهرنيو خبريالانو په ليدو چې سند پرې ونه مومي چې گواکي دی پر چونگېنو زياتی کوي ، نو تر دې کاره تير شو ، چې د مجرمينو نړيوالي محکمي

ته يې ور ونه پيژني. په اخير کې يوې ډلې چونگېنو د دريو سره غزلي ويلي :

الله شاووکو جان موږ ستا اوريدلي دي که يې منې که يې نه منې ؟

او اوقيان د فيصلي له پاره مخي ته ولاړ وه

یوه بله چونگېنه مار ته نژدې شوه هغې غوښتل تور مار د مړ شوي مار له عکس سره پرتله کړي خو دا هم په ناپامي کې د مار لخوا تیره شوه دا هم چا ونه لیده

نوري چونگېنې په خپل منځ کې په خبرو اخته وې چا ویل مړ دی! چا ویل نه دی مړ! چا، چا بیا ویل که مړ دی نو دا بیا څوک دی!

د یو بل د بسیاینې په پار چا قسمونه اخېستل او چا لاسونه ښورول او شرطونه یې تړل. یوه کورناستې چونگېنه چې د بلي چونگېنې پر وره سپره وه په لوړ ږغ یې نارې وهلې:

دا مار نه دی! که مار وای تر اوسه به یې دوه درې ژوندی تیري کړی وای!؟

د مار چې خپته یې پرسیدلي وه د خبر یالانو د ډار نه ونې ته وخت او ځان یې تر ونې را تاو کړ یو تریخ تیغ یې ویست.

هغه ځواني خبریالې چې دا د بي بي سي خبر یې ثبت کړی وو راغله پر چونگېنو خوشالۍ ګډه شوه او په یوه سوبناکه ږغ یې نارې کړې:

ودي لیدل زموږ دي نه منل نور نو سر تمبه کي پرېږده او ومنه چې مړ یې!!!!

چونگېنو د ګوتیو په توګه یو بل ته لاسونه ښورول ګوره مړ دی خو دی ناځوانه یې نه مني ځوانه چونگېنه چې ډیره راپاریدلې وه نو په بېړه یې ټیپ ولګاوه:

دا بي بي سي لندن دی، نړۍ دا وخت

.. د زاړه دم تر څنګ د موشخرما او تور مار تر منځ یوه خونړۍ جګړه پرون په دو بجو پیل شوه چې په هغه کې سپکې او درنې وسلې وکاریدلې او تر درو کړیو وروسته تور مار ترې تم او موشخرما یې غار په خپله ولکه کې راوست دا خبرآزادو منابعو هم تایید کړي دي. ټولو چکچکي وکړئ او په یوه ږغ یې وویل:

- ودي لیدل!!!!

تور مار چې دا خبر واورید نو بسیا شو او پر مخکې ولوید،

نورو چونگېنو د ځواني چونگېنې شعارونه په یوه ږغ بدرکه کاوه:

ژوندی دي وي بي بي سي!

- ژوندي دي وي

او د موش خرما ډالۍ یې د بي بي سي هغه خبر نکار ته چې دا خبر یې ورکړی وو واستوله

بنکروره تاریخی بد نامی

سورلندی (چغال) په ډیره رږ سره یوه چرکه له کلي وتښتوله د کور میرمنې واویلا جوړه کړه:

هو خلکو! سورلندي زما یو نیم چارک د هگۍ چرکه یوره...

هلی د خدای دپاره...

سورلندي چې دا نارې سورې واوریدې نو و درید چرکه یې دوه —درې واري کښته پورته کړه خو هغه تر یو پاو زیاته نه وه او چې یې ښه ورته وکتل د هگۍ چرکه هم نه وه بلکې چرک و نو په پښېمانۍ بیرته را ستون او کلي خوا ته رهي شو په لارکې کیدرې ولید او بغ یې پر وکړ:

خه تښته! د کلي خلک در پسې راوتلي دي. سورلندي ورته وویل:

ته دا نارې او دا بنکروره درواغ نه اورې وایي یو چارک د هکیو چرکه...

لاهو لا...دا دومره غټ د رواغ. زه خم دا دوراغ رسوا کوم!

دکیدرې د دې کوچنۍ چرک په لیدو نارې د خولې وبهیدلې په مات مخي یې سورلندي ته وویل:

ساده سر په! ما ته یې راکړه! زما په دوه چارکه منلې ده!

سورلندي چرکه کیدرې ته ورکړه او له توره یې ځان وژغوره او په ارامه وجدان د خپل غار خواته رهي شو او کیدرې هم نیم پاو چرک په دوه چارکه ومانه خو د کور د میرمنې یو یونیم چارک او د سورلندي دوه چارکه احسان ور باندي شو. کیدرې لا په خوړو پیل نه و کړۍ چې د کلي سپیان پسې راوړسیدل او دومره یې وځغلوله چې درې چارکه یې تول (وزن) بایلی.

لندن ۲۰۰۲

چونگ چونگ د فتح خان

د نړۍ د فیلسوفانو لومړۍ کنگره په ۱۹۹۸ کال کښې د ماکانا په تاریخي ښار کې جوړه شوه چې له ۱۴۵ هیوادونه ۱۹۵ تنو فیلسوفانو په کې گډون کړي وو.

لومړی ځل وو چې داسې یوه ارزښتمنه غونډه جوړه پده چې هلته د پوهې خبرې کېدې د دې کنگرې بهیر د سپوږمکۍ له خوا خپریده خو خلک د کریکټ د لوبې پر کتلو بوخت ول چې پر همدغه ورځ پیل کېده . په پراښتوني (افتتاحه) غونډې کې د ماکانا د شار د خاورو خُلو (تنظیفاتو) رییس چې فیلسوفانه خبره یې درلوده د لوړو چارواکوپه استازیتوب داسې وویل:

ډیرو پوهو او د چینې د اوبو په څیر پاکو فیلسوفانو! زموږ د ښه آب و هوا ښار ته ښه راغلاست. زه د چارواکو په استازي چې ټول د کریکټ لوبې ته تللي او زه یې چې د کریکټ سخت لیوال یم جبراً ستاسو چوپړ ته را لیږلی یم نو دا غونډه رسماً پیل وم.

د خاورو خُلو رییس د لږ چورت وروسته داسې اوږده کړه:

که څه هم موږ هم فیلسوفان یو او ډیر ښه د عقل کارونه مو کړي دي لکه د کانالیزسیون او خښاک اوبوتر مخکې لاندې کانالونه سره گډ شوي دي موږ له عقله کار واخېست او خلک مو په دې اوبو چې له ویتامینو ډکي دي روږدي (اموخته) کړي دي . فیلسوفانوژر د اوبو گېلاسونه له مخي لیري کړل

بیایې له لږ چورت وروسته سره وگړاوه او داسې یې پسې وغځوله:

د ښار د خُلو ټولول ډیر سخت او گران کار دی خو اوس مو د عقل نه کار اخېستی دی. پریږدو چې هغه وچ شي بیا باد هغه په ناپایه تشیال (لایتناهي فضا) کښې ورکوي (دبریالیتوب یوه خندا یې وکړه)

فیلسوفانوژر ماسکونه راویستله او خپلي پزې یې وتړلې..

بیا یې لږ چورت وواهه او سر یې وگړاوه او زیاته یې کړه موږ د عقل نه کار اخېستی دی د پکوالي درمل مو پیدا کړی:

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې راویستلې.

. دي خولۍ ته گورئ! د خولۍ په سر کولوسره هیڅ څوک نه پوهیږي چې څوک پک او څوک نه دی او بیایې یوه سوبښه خندا وکړه

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې له مخي لیری کړل

دی لا په همدې چورت کې وو او سر یې لا نه وو گړولی چې د فیلسوفانو د پر له پسې چکچکو په زور یې د خطابې له میزه لیري کړ. یو فیلسوف جگ شو او د اعتراض په توگه یې وویل:

کوربه هیواد دا حق نه لري زموږ وخت په اوتو بوتو ضایع کړي نورو هم دا وړاندیز ورسره تایید کړی.

د پراښتوني وینا وروسته د کنگرې اصلي موضوع د فیلسوفانو د د کار پایله (نتجه) وه چې هریوه دیرش-پنځوس کاله زیار گاللی ملي او نړیوالي پېښې یې څیړلي او سپړلي او د عقل خبرې یې را بر سیره کړي دي نړیوالو ته د دي خبرو ډاگیزول او رسول پیل کړل.

لومړی د امریکا لوی فیلسوف مستر جان مان براون بلک وایت داسې خپله د عقل خبره وکړه :

خپل راز پټ ساته چا ته یې مه وایه !

موږ د عقل خبره را برسیره (کشف) کړی او عملي کړي ده موږ هر ډول درسته (سلاح) جوړه کړې ده. خو چا ته نه وایو. خو نور هیوادونه که د یوې گولۍ (مرمۍ) انځور هم وباسي بیا نو احساساتي شي او اعلان وکړي! موږ پیدا کړه!

او هغه دی چې د ملگرو ملتو د امنیت شورا استازي هغه هیواد د ستوني نیسي او انځور یې ور څیړي کوي.

د امریکا د فیلسوف خبره په چکچکو سره تایید شوه، تر چکچکو وروسته رغونه اویوه هممه پورته شوه. د غونډې مشر وپوښتل:

څوک څه ویل غواړي؟

یو فیلسوف وړاندیز وکړ چې ښاغلي فیلسوفان باید یوازې خپله د عقل خبره وکړي سرباري څرگندونو ته اړتیا نشته ځکه دلته ټول فیلسوفان دي په موخه (مقصد) پوهیږي نورو هم دا وړاندیز تایید کړ.

بیا د روس فیلسوف پروفیسر یوري گوري یوف پوف د تربیون شا ته راغی او خپل د عقل خبره یې چې د دیرشو کلنو ازموښتنو په پایله کې یې را برسیره کړی وه داسې څرگنده کړه:

یا خپله زمری شه کنه یا د بل د درگا سپی شه کنه!

د یوف د عقل خبره په پر له پسې چکچکو تایید شوه.

او وا بیا ووايه رغونه پورته کیده

نو پوف بیرته دا د عقل خبره را غبرکه کړه:

خپله زمری شه کنه یا د بل د درگا سپی شه کنه!

په دویمه ورځ لومړی د جاپان فیلسوف پروفیسر پان چوانگ چان چین چونگ خپل د عقل خبره داسې څرگنده کړه:

و چا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو!

موږ اوس هغه پخوانی...

په پر پسې چکچکو یې په سرباري څرگندونو څخه یې لاس پر سرکړ او ټولو دا د عقل خبره په یو رغ را غبرکه کړه:

و هرچا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو.

وروسته د جرمني پروفیسر هال بال شمیت کورت د تربیون شا ته ودرید او تر یو لنډ ټوخي وروسته یې خپل د عقل خبره داسې څرگنده کړه:

هر کار چې کوې مزد یې لومړی جوت کړه!

په واه واه سره دا د عقل خبره تایید شوه

د فیلسوفانو مخي ته ځانگړې غوزۍ (مخصوصي گوشکۍ) چې د هر وینا وال خبرې یې په هم مهاله په ۱۵۴ ژوبو ژباړلې. خوځنکه چې ټول سره پوهیدل د غورویو نه دومره کار نه اخیستل کیده.

د نورو هیوادو فیلسوفانو هم په خپل وار سره د عقل خبرې وکړې چې دومره په زړه پوري نه وې. چې همدا د افغانستان د فیلسوف وار راورسېد هغه د خپل نوم په اوږدولو بوخت وو چې نور فیلسوفان گومان ونه کړي چې دی فیلسوف نه دی

نو الحاج پروفیسر پوهاند ډاکټر ماسټر جان گل جان خان قربان صاحب اخوند بیکار د پنځوس کلنو را بر سیره (کشف) کړې خبره داسې د نړیوالو غورځوټه ورسوله:

که غواړې چې هوسا شې اې افغانه! کور پسې ايله که . وطن پسې ايله که ، خپلوان پسې ايله که ، د کور سامان پسې ايله که ، چې څه لرې هغه ټول شیان پسې ايله که ، چونک چونک د فتح خان (دا ټوله یې په یوه سا داسې وویل چې سترگې یې رډي راوتلي وې).

د چکچکو داسې پر له پسې شړپ شو تا به ویل چې سواره نظام پوځیان را روان دي او ټول فیلوسفان ودریدل او خپلي خولې یې پورته پورته غورځولې:

واه واه بیایې ووايه!

که غواړي ...

بیا ټول فیلوسفان نیغ ودریدل او لکه کورس تکراروله یې

که غواړي ...

د جاپان ، چین او کوریا فیلوسفان د چونک چونک په اوریدو په نڅاه شول او خپلي ملي نڅاه گانې یې پیل کړې

دا د عقل خبره دټولو له خوا تایید او تر ټولو غوره د عقل خبره وگڼل شوه او جایزه یې و گټله .

په جایزه کې پروفیسر بیکار ته د امریکا ویزه او د الوتکې ټکټ ورکول شو

پروفیسر بیکارچې د اجنت له شره خلاص شوی وو په داسې حال کې چې د سترگو یې د خوشالۍ اوبښکې توییدې ویزه او ټکټ مچ کړه او بېله دې چې د غونډې تر پایه پاته شي خپل لاسي بکس یې واخېست او د لاسو په ښورولو په منډه د بای بای په ویلو له تالاره ووت او سیده هوایي ډگر ته ولاړ.

اندونشیا ۱۹۹۶

کمپوټري مشر

د راډیو څخه مې د نوي حکومت د غړو لو نوي مشر نومونه واوریدل او په همدې سوچونو کې ویده شوم او گډوډ خوب مې ولید چې یو ستانه (روحاني) شخصیت ته وایم چې ته دا زموږ د نوي کابینې وزیران پیژنې څرنگه خلک دي ؟

د تجارت راکړې ورکړې وزیر څرنگه سړی دی ؟

هغه راته وویل: هغه یو لوی او مېنهور قمار باز دی!

زما د خولې نه د هوا هېښنده رغ را پورته شو

دا د کورنیو چارو د کش او گیر وزیر ؟

هغه یو نومور غل او قاچاقبر دی!

زما د خولې بیا د هو هېښنده رغ ووت.

او دا دمالیې د چل او ول وزیر ؟

هغه یو خراباتي سړی دی!

همداسې د نورو ټولو وزیرانو پوښتنه مې ځیني وکړه زما هوو ورسره روان وو په پای کې مې د نوی مشر په اړه پوښتنه ځینې وکړه.

ستانه سر وښوراوه . شونډې یې بوڅې کړې او راته یې وویل: دا نه پیژنم ، نه یې پلار څرگند دی نه یې هیواد.... په همدې وخت کې له خوبه راکښیناستم.

سبا ته نابیري د یوې مرکې لپاره د نوی مشر دوتر ورغلم او تر مرکې وروسته مې د خوب کیسه ورته وکړه او ورته مې وویل: چې ستانه راته ویل چې د ده کام او نه پلار او نه هیواد څرگند دي .

مشر په بې توپیري سره موسکی شو او په یوه ترخه خندا یې وویل:

رغ مه لره رښتیا وایي ټوله په سیاست کې را نه ولاړه رغ مه لره اوس ماته هم ولاکه څر گند وي خو دومره پوهیرم چې چیف مې افغاني دی.

دا ځل زما د خولې په وینه د هوو رغ پورته شو خو ژر مې پرخوله لاس ونیوی.

ټاپه

عجب زمانه وه پر بري ليکونو ، ديپلومونو ، سه پارچو ، نکاح ليکونو ... رنگارنگ توري ، سرې او زرغونې او شنې ټاپې لگول کېدې ان چې پوهنځی مو پای ته ورساوه پر بريليک يې سپينه ټاپه راوواهله ځکه د سپينې ټاپې رنگ لمر نه خرابوی او ډير خوشاله وو ، خبر نه وو چې د زمان په تيريدو سره دا ټاپې بې ارزښته کيږي او ان دهغود پتيدو ځای به نه وی او ټولې پاکيږي نور نو اوس پر اسنادو ټاپې نه بلکي پر خلکو باندي وهل کيږي دا ټاپې د سلو کالو دينداره بې دينه کوي او د سلو کلو غل څخه پير ، د دوښمن څخه بادار ، له جته څخه سردار جوړوي

دا اوسنۍ ټاپې په ريموت کنټروليږي يوازي کوف غواړي او چوف که يې نه مني زموږ کلي ته راشه مازي سر پورته که بيا د ټاپې وهل گوره هر شی چې شوې او هر چيري چې ولاړي !؟

لندن ۱۹۹۸

ددغه دغه

بناغلو راغلو!

زه له تاسو څخه مننه کوم چې پر ما مو باور و کړ اوزه مو په خپلو رایو خپل استازی وټاکلم . ما لکه مخکې چې ژمنه کړې وه اوس هم په خپله ژمنه ولاړ یم نور ستاسو یادونې ته اړتیا نه لرم . ما د کار پلان جوړ کړ تاسو دا زما اوږد او منظم پلان تر اوسه نه دی لیدلی خیر زه به دا خپل پلان نه یوازې تاسو ته ، بلکې کوچنیانو ، ښځو او زرو ته هم وروښیم

زه خپله دا وینا په دې نارو سره لنډوم:

ژوندی دي وي زما پلان

مړه دي وي ستاسو دوشمنان

زموږ د رییس کټ کټ همدا وینا وه خو تر هغو وییو (کلیمو) لاندې یې چې کرښه را کښل شوې ده (دغه) لوستل شوي دي

زه تاسو څخه دغه کوم چې پر ما مو دغه وکړ

پام چونگنبه مه یادوه!

سرور د خانو د میرمنی پوښتنې ته ورغی چې دا ډیر مهال ناروغه وه او د خبرو په ترڅ کې یې خانو ته ورته وویل:

یاره خانو! اجملي دا دوې میاشتي مخکې ښار ته تللی وو هلته ښه ډانکتر جوړ شوی راغی ، وایي د کوم ډانکتر کورس یې ویلي دی ، لروین(دوربین) پر غاړه ، غټه توره بسته په لاس کې غټوویني سترگې یې (غټي کټه بیني) پر سترگو،نازک سپین کفن یې اغوستی او عجب لاس یې دي په یوه اوونۍ کې ناروغ هاخوا یا دېخوا کوي .

ما خپله خواښې وروستله ، هغې ته یې داسې درمل و رکړه او ورته یې پر هیز هم ورکړ چې د درمل خوړولوپه وخت کې پام چې چونگنبه په یاد نه کړي هغې هم لکه چې چونگنبه په یاد کړې وه او هاخوا یې کړه .

دا داوس په پکو ډانکترانو چه جوړه نه ده که ښه وی خپل پک سرونه دي جوړ کړي !

خانو چې په چورت کې تللی وو او له ځانه سره یې تکراروله :په یوه اوونۍ کې دي خوا یا هغه خوا

سرور و رته وویل:

څه درواغ خو نه درته وایم وبې ازمايه اویا یې د راز په ټوکه ترې وپوشتل:

-رښتیا د کاله شاوخوا مو چونگنبې شته ؟

خانو په خوشالۍ ورته وویل :

هو ډیري دي !

سرور په ټینگار ورته وویل:

- که زما مني ژر یې وروله!!

ډانکټر صایب کوتان(قوټان)

د ږغ د ککر تیا (شوربکت) څخه د ژغورو دپاره د ځنگله ټولنې د گاونډیانو په سلا او مشوره و پتيله چې د گاونډي ځنگله له ازمېښتونو څخه د گټې اخیستنې لپاره ډانکټر صایب کوتان ته بلنه ورکړي

ډانکټر کوتان چې ځانگړي غوري يې د قبض ، چاغېښت ، هډوکو درد. د ږغ د ککرتیا د مخنيوي لپاره را بر سیره (کشف) کړي وه او د غورولو د ځای له پلوه يې بيلا بيلې گټې درلودې ، له خپلو نظرياتو سره راغی .

د نوموړي ځنگله به رسنيو (مطبوعاتو) کې د دې ځانگړو غورو اعلانونه پيل شول او د ږغ د ټيټوالي له کبله د کټه کولمې (مقعد) غورول حتمي او اړين امر وگرځيد ، او نه کارول يې لوي جرم او گناه وگڼل شول د دغو نويو را بر سیره شوي غورو د ږغ په جگوالي او ټيټوالي کې په رښتيا چې اعجاز کاوه . ځکه د کټه کولمې په غورولو هغه ځواک (قوه) چې د ږغ د ايستلو لپاره اړينه وه چې ږغ خپل اصلي غاړه او تون له حنجري وباسي ضايع کيده . لومړي ددغه کار ازمېښت پر يو کولنگي چرک چې ډير بې وخته اذانونه يې کوله وشو د چرک دکټه کولمې ترغورولو و روسته چرک غاړه پورته کړه چې اذان وکړي خو دا قوه به يې له شا له خوا ضايع کيده او اواز يې له حنجري نه ووت .

ټول ژوي اړ شول په دې فرمان کړه وکړي او خپلي کټه کولمې په دې غورو غور کړي او خپله منندويې (فرمانبرداري) ونښي .

او هغه و چې په دې کار سره د زمرو غور په غول بدل شو.د خړه هرهر په ال ال ، د مار پښهار په پښ پښ ... بدل شول د هر ژوي د ژبې د بدلون سره د هغو ارو اصل هم ورک شول .

مخکې به نورو ژوي د زمري له غوره وېرېدل خو اوس يې ورباندي د غول په اورېدو پوزخند واهه اوخندا يې پرې کوله . نور چا د زمري زور و ځواک او واکمني ، د پيلمرغ درايت او عقل مندي ، دپيل درنوالی ، د بلبل غزلبولي ... ته ارزښت نه ورکاوه هر ژوي ځان ته نوي پښتوني (شجرې) او تاريخونه جوړ کړل نور نو پرانگانو هوسۍ نه شوه ښکارولای ، کربشا (سنجاب) غوزان نه شوای په خاورو کې پټولای ، سگ لاهو د اوبو ډنډونه نه شو جوړولای او ...

کرار کرار ځنگل په وچيدو شو او گل گل ميري او خپل سري شول .

خو په ځنگل مينو ژوو هوډ وکړ چې ځنگل به بېرته جوړي . نو په توره شپه يې ډانکټر صيب کوتان سره له غورو او نظرياتو له ځنگله نه ورک کړ او دا عادت يې هم ورسره ورک کړ . او دا عادت هم ورو ورو له ځناورو هير شو .

يو زمري د يوې ډبرې شا ته پروت وو او يوموړک يې پر لکۍ غاښ ورولکوی له درده يې نابېره له خولې غور ووت ، دده دغور سره ټول موړکان له ځنگله نه وتښتيدل او ځنگل يې خوشي کړ ، بيرته بيديا ته وتښتيدل . د مار د خولې بيرته پښهار راووت ، د خړه له خولې هرهر ...

جوړي شوي پښتوني (شجرې) خيري شوې او هر يو دخپل کار پسې روان شول .

خر چې د خېتابې ميز ته ولاړ وو او خپله عالمانه وينا يې وړاندي کوله ميز يې پر شا کړ او خپل اصلي ځای ته يې يووړ

بیرته جم او جوش جوړ شو د چرگانو هوهو ، د بلبلو چوچو ، د پيلانو بوهو اوریدل پیل شول . خو د دې لپاره چې دگاونډي ځنگله اړیکې له دې ځنگله سره ويجاړ نه شي بیا هم دا غوري یوازي د هغو چرگانو لپاره چې بې وخته اذانونه یې کوله او د هغو خړو لپاره چې د هرهر نه یې نه اوریدل کیږي چې خاندې که ژاري . واردیدل او په نسخه ورکول کیدل .

که زما منې کله کله گډايې هم کوه!

تورک چې واده ته خبر وو ، پوره یوه کړۍ په سره لمر کې گاډۍ (بس) ته سترگې پر لار پاتې شو خو د بس گاډۍ (سرویس) پټه نه وه . تر لږ چورت وروسته یې له سره خولۍ ایسته کړه وېښتان یې جر پر کړل د پتلون یوه پایڅه یې پورته او بله کښته کړه خولۍ یې کچکول کړه او دتم ځای خلکو ته یې په مات مخي په سندره کې ویل:

- بیچاره یم ناوخته کیږي واده ته نشم رسیدی د خدای په نامه د ټکسي کرایه خو راکړۍ ته نه نی نی ...

د خلکو غوږونو ته ورغله چې وایي:بیچاره یم واده مې نه دی کړی بې کاره یم مرسته وکړئ چې یو ټکسي رانیسم ته نه نی نی...

نو چا لس چا شل په خولۍ کې ورواچولې لانیمايي خلکو ته نه وو رسیدلی چې د پیسو شمیر ورته پوره څرگند شو نو پیسې یې جیب ته کړې . خولۍ یې بیرته سمه او پر سر کړه ، پایڅې یې سمی کړې د سړک د غاړې د موچي نه یې بورس واخېست بوتونه یې پرې پالیش کړه یو ه فانتا یې پر سر پورته کړه او ټکسي ته یې لاس ورکړ او ولاړ.

د کیږده قدمونه ! (اهسته برو) پر مهال یو تن تورک ته نژدې شو او ورته یې په سا نیولی ږغ وویل:

ته هغه نه یې چې سوال دي کاوه؟

تورک سړی سر تر پایه له نظر تیر کړ د کړتۍ غوتو ته یې ښه ځیر شو چې دوې یې شلیدلي وې ، بوتونه یې په خټو لږلي وو شونډې یې وچې ښکاریدې داسې برېښیده چې ډوډۍ ترې خلاصه شوي وي ایله اهسته بروتو را رسیدلی دی.

تورک کټ کټ وخنډل په فیلوسفانه توګه یې ورته وویل:

اې ساده !زه پوهیدم که دا کار ونه کړم تا غوندي به نهار د آهسته برو په اوریدو تیز برو کیدم چې کور کې هم پیاوه را نه خلاصه نه شي

تبر علیکم!

په جرستان کې تبر او تبر پالنه خپل لور ستونځ (اوج) ته رسیدلي وه د تبر پوښتنه د سلام پر ځای کاریدله چې دو کسه به سره مخامخ شول نو د لاس پر ځای به یې ورته وایه:

تبرعلیکم!

(په کام څوک یې؟ په هغه کې بیا څوک یې؟ په هغه کې بیا...؟)

(توری یم په هغه کې بیا برگ یم په هغه کې بیا خر یم...)

که به یې کام سره نژدې راوخت نو لاسونه به یې سره وکړپوله او غیر په غیر به شول خو که توپیر پیدا شوی وای بیا نو بې شپیلک (ویسل) آزاده غېږ پیل کېده.

گلو چې د یو ضروري کار دپاره جرستان ته تی نو خلکو ورته وویل پام کوه که چا پوښتنه درڅخه وکړه چې په کام څوک یې داسې یو څه ورته ووايه چې هغوی پوه نه شی کنه نو په بده بلا به واوړې.

گلو د جرستان په لاره کې یو دوکان ته د څه اخیستلو لپاره تم شو دوکاندار د سلام پر ځای په مرموز ډول ترې وپوښتل: تبرعلیکم!

گلو هک پک پاته شو چې څه ووايي ترلږ چورت وروسته یې په داسې حال کې چې ژبه یې بنده بنده کیده زړه نا زړه وویل:

سیلاو ځی علیکم!

دوکاندار سر وښوراوه او د څه غواړې پوښتنه یې ترې وکړه خو تنه چې د دوکان مخي ته ناست وه او غوږونه یې بوخ نیولي وه بیرته په خپلو کارونو اخته شول گلو هم یو ژوره سا وشړله سودا یې واخیستله او رهي شو یو کوچی چې هلته پروت وو او په پټوکې یې ځان نغښتی وو لکه لیونی نا بیر ه را جگ شواو لکه ورکه یې چې موندلي وي نارې کړې:

ودرېره چیري ځی!

پروښکرال دي پلار زما دوه سوه وزې په لوړه شيله کې وړي وې او ته داسې خرامان خرامان روان یې را تاو شه راوړه تاوان

خلک له ځایو را جگ شول او د گلو خواته لکه کرک چې نیسي کرار کرار را نژدې کیدله همدا چې په گلو کړی (حلقه) تنگیده شور ماشور هم جکیده کرار کرار هوايې دزي هم پیل شوې او ورسره د خوشالۍ پټو وان هم ورسره پورته پورته غورځول کیدل.

خوار گلو له شرمه په خولو کې ډوب و چې کوم خراب کار یې کړی دی چې د ده به نیولو دومره خوشالۍ جوړه شوه

یو سپین ږيري چې نوی د ډزو څخه خبر شوي ووراغی گلو خوشاله شو چې هغه به یې د دې وحشانو نه خلاص کړی کلوته چې لاسونه او پښې یې ټینګی ټړل شوي وې ورنژدې شو .

گلو خوشاله شو چې اوس به یې هغه د دې مصیبت نه خلاص کړی خو هغه لومړی د هغه پر مخ ورتو کړل او بیا یې وپوښتل:

څه پښه ده؟

دا سیلاو ځی علیکم دی! هغه چې نیکه یې پروښکرال زما دوه سوه پینځوس وزې په لوړه شيله کې یوړل! په یاد دي شول هو هغه چې زما دوه سوه وزې هم ور پسې وې!

سپین ږیری یو وار بیا په نارو سورو شو

او ویل یې:

ما پرېردی چې ځان غازي کړم !

خو خلکو هغه ټینګ نیولی وو

اودگلو گرد چارپیره اتې پیل شو

لندن ۲۰۰۰

د درواغو بازار...

د لندن د کډوالۍ کارمندانو (ایمیکریشن) د ورځني چارو د اسانتیا لپاره د درواغو سنجولو ماشین د ساینس د کارپوهانو په مرسته په ډیر لوړ لگښت جوړ او نصب کړ خو د دې ماشین گيچ هیڅ کله له سرې لیکې څخه را کښته نه شو د دوی په خیال چې کار نه کوي نو یو بل ماشین یې د رښتیا ویلو د څرگندتیا لپاره جوړ او نصب کړ . یو افغاني رښتینی ډاکټر چې د دښمني له کبله کډوالي ته اړ ایستل شوی وو خپل د شلو کلنو د خواریو کور ، شتمني یې وپلورل ځان یې لندن ته راوړسوه او دلته یې د رښتیا ویلو د ماشین کوتې ته بوت . ډاکټر چې پر پوه او علم یې باور درلود اود درواغو ویلو یې بد راتلل نو په خپله انټرویو کې یې رښتیا وویل:

زه یو ډاکټر وم په روغتون کې مې کار کوی د دښمني له امله مې ژوند په خطر کې وو.....

د کډوالۍ کارمندانو په هېښتیا ترې وپوښتل:

یوازی ډاکټر وي بل کوم دولتي څوکۍ دي نه لرله ؟

کوم وزیر ، صدراعظم ، رییس جمهور یا باچا نه وې ؟

ډاکټر نه پوهیده چې دلته ټول راغلي کډوال لږ تر لږه دوه درې دوره باچاهي کړي ده . یا صدراعظمان وو

د کډوالۍ کارمندانو بیا ترې وپوښتل:

لږ تر لږه کوم باچا کوم وزیر- مزیر... ؟

ډاکټر د نه په ویلو سر وښوراوه

د کډوالي یو کارمند ډاکټر ته د دیپورت پانه ورکړه چې په هغه کې لیکل شوي وه:

موږ عادي ډاکټران . استادان نه منو د داسو خلکو په منلو سره به د کډوالو سیل را مات شي . موږ تر اوسه یوازي دیرش زره افغاني مهاجر منلي دي چې هر یوه یې لږ تر لږه یوه دوره باچاهي- ماچاهي یا صدراعظمي تیره کړې ده

د رښتیا ویلو ماشین گيچ هم هیڅ پورته نه شو نو هغه و چې هغه ماشین یې هم لکه خوار ډاکټر دیپورت کړ .

نو دا چې ولي دلته ځیني راغلي کډوال ډیر درواغ وايي دا ځکه د دوی د درواغو خوند لیدلی دی او دا چې ولي ځیني ځانونه باچاهان گڼي او لکه باچاهان برخورد کوی او نور خپل رعایا گڼي دا ځکه چې د دوي کیسونه په پاچاهي منل شوي دي .

لندن ۲۰۰۲

ویر می زده کر!

ددې لپاره چې د هیوادد نه پر مختک علت جوت شي نو یوه ټول پوښتنه (عمومي ریفرنډم) اعلان شو چې جوت شي خلک په دې اړه خپل نظریات په لیکلي توگه ښاروالي ته ورولیږي. هر هغه چا چې ښه دلیل ولیکي د هغه عکس به د نوي چاپیدونکي یو لکي نوت انځور کيږي په زرگونه دلیلونه ښاروالي ته راوړسیدل چې ځیني یې دا دي :

- تلویزونونه لا ټول نه دي په دار شوي
- د نارینو حجاب نه دي سمبال شوي
- ډمانو ته په دولت کې ونډه نه ده ورکړ شوې
- کوڅه ډب سپي په قدرت کې نه دي گډ شوي
- ځوانان ټول نه دي مړه شوي
- پوهان ټول نه دي تښتیدلي
- سیاست کوونکو په کال کې هډو یو رښتیا هم نه دی ویلي
- رهبرانو خپل تاریخ سم نه دی لوستی
- ښه ته مو ښه اوږد ته مو بد نه دي ویلي
- دولتي څوکی د پښو د مېچ پر بنسټ (لمبر په اساس) نه دي ویشل شو
- ...

خو د مستري یو شاگرد دا جایزه یووړه خو عکس یې چاپ نه شو ځکه نظام بدل شو

دي شاگرد لیکي وه چې استاذان شاگردان خپل نوکران گڼي او بیا یې ورپسي زیاته کړي وه:

زه دا دیرش کاله له ویررینک کار سره شاگرد یم دوکان جارو کوم ، سودا راوړم ، کټو پخوم ، لوبڼي مینځم ، چای دموم دا ټوله مې ښه زده کړي دي خو په ویررینک نه پوهیږم ځکه کله چې د اصلي کار ځای راشي نو استاذ ما د یو بل کار پسې لیږي چې زده یې نه کړم له ما څخه د شاگرد په بیه د نوکر کار اخلي همدا لامل دی چې زه په ویر پوهیږم اورینک مې نه دی زده

ښه او بد

چې ژوندي یې تر تا بد او چې مړ شوې له تا بل ښه نه شته—له وګړو له نظره
چې برحاله یې تر تا ښه چې منفک شوې تر تا بل بد نشته---د همکارانو له نظره
چې جره (مجرد) یې تر تا ښه چې کوروال شوې تر تا بد نشته --له انجونو له نظره
چې پلار د بچو یې له تا نه بد که بې بچو یې له تا نه ښه نشته ---د کرایي دار له نظره
چې نرم خوی یې له تا ښه که تند خوی یې له تا بد نشته ---د میرمنې له نظره
که لکړه لرې له تا بد او که یې نه لرې له تا ښه نشته ---د سپو له نظره
چې ږیره پریږدي له تا بد او که یې خړبېي له تا ښه نشته --- د ډمانو له نظره
چې شتمن یې له تا ښه او که غریب وي له تا بد نشته—د خپلوانو له نظره
که موټر لرې له تا ښه او که یې نه لرې له تا بد نشته--- د ګاونډیانو له نظره
پیسې دوست که درواغجن شی یوه غیران ته بم اتوم شي --- د پوهانو له نظره
په سیاست کې رښتیا نه شته ، بېله غلا دغله بل کار نشته—د تجربو له نظره

ملت او حکومت

شاگل خان د یوه سیاسي گوند په پټو سترگو د ټولو پریکړو په منلو سره د خپل کلي وکیل وټاکل شواو ددې لپاره چې له نورو خلکو نه وپېژندل شي یو ه سره چتر ی یې په خپلو پیسو رانیوله هر چیري چې به تی که باران و که لمر که به پلي وویا سپور که به په گاډۍ کې وو یا په مغازه کې هر چیري به یې چترۍ په سر نیولي وه

چا ترې وپوښتل چې وکیل صیب ولي دي په سرویس کې پر سر چترۍ نیولې ده؟ یو خو باران نشته او بل دا چې موټر ټیټ دی او بیروبار دی ته هم ورسره په عذاب یې او هغه خلکو ته چې تا ورسره ژمنه کړي ده چې مرسته ورسره کوي هم په تنگیږي

وکیل صیب په ډیره امرانه ګردود (لهجه) تر یو لنډتوخي او غاري تازه کولو وروسته وویل:

موږ چې وروسته پاته یو همدا لامل دی ځکه ملت او حکومت باید سره جلا شي که زه چیري دا چترۍ په سر نه کړم څرنگه به حکومت او ملت يعني زه او ته څوک وپېژني (کت کټ یې وخندل)

رښتیا هم د داسي ده د حکومت سړي باید یا چترۍ یا قره قلی یا لویه صدرۍ یا هم لکۍ ولري یا نور څه چې د ملت څخه یې توپیرو شي

ستنګري ښځې

فرانکلن وايي د ښځو ژبې تورې دي او هغوی هيڅ وخت نه پرېږدي چې تورې يې زنگ ووهي ر ښتيا هم د ښځو ژبې غوڅوونکي (جارحه) او اورنيو(نارېه) وسلو ته ورته دي او دځينو ژبې د سرو زرو کوچنۍ زینتي تورې دي چې په اساني د مېړه د خپلوانو پر بدن ننوتلای شي. دي ډول ژبه لرونکو ښځو ته لاکتي ښځې هم وايي د ځينو نوري ژبې کټ مټ د ستوې(پيش قبضې) په غټوالي او تيره والي دي چې د مېړه د دوستانو لاسونه او پښې په يو ه گوزار پرې کوي چې تور زنی ښځې هم ورته وايي.

د دي ښځو او د هغو د مېړو ځانګړتياوي داسي لنډيز مومي:

- لاکتي ښځې کور او مېړه خپل کني د سهار له لمانځه څخه تر ماخستن پوري د کور کارونه لکه جارو ، اوږه اخښل ، دډوډۍ پخول ، کالي پريولل د مېړه چاپي کول او پر مخ سرخي او سپيده ټپل او د سهار دپاره اوبه تودول په يوازي توګه پر مخ بيايي مېړونه يې هم د دوتر له څوکۍ څخه د ناستي سترې شوي وي لکه يرغه آس تر کوره ځان رسوي خو د کور وره ته د رسيدو سره سم سست او بيحاله لکه سل کلن سپين ږيري کړوپ او او کور په ټوخه ټوخه د کاله انګړ ته ننوځي او ځان هغې کوربچې ته چې تر مخه ورته اواره شوې ده رسوي او اوږد اوږد غځيري توري هيلي چای او چاپي کول يې اړين(حتمي) کار دی خو د زینتي تورې د زنگ د مخنيوي په پار د مېړه د نورو خپلوانو د چخولو نغمه د مېړه غور ته رسوي.

ستوې ډوله ښځې د مېړه سره يو ځای له خوبه راکښيني د کور ساده کارونه په خپله يا پر خواښي اجرا کوي او ګران کارونه د کورني کار په ډول مېړه ته پرېږدي ، د مېړه د تګ سر يو ځای دا هم له کوروځی او د مېړه د رارسيدو سره يوځای کورته رارسيري او مېړه يې د رسېدو سره سم په کورني کار بوخت کيږي غور لوبښي ، خیرن کالي ، اوتو... او چای دمول...

ستومانه ستوې ښځې تر چای دمولو پوري ارام کوي د پيالو په شرنګي سره پر ځای جګي کښيني او چای څښي او د دې لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه د خپلوانو په ردو او بدو ويلو پيل کوي د دې غوږونه او د هغه بل پوزه پرې کوي.

دريېمه ډله يې تور زني ښځې دي چې په يوولسو بجو له خوبه را کښيني په بېرسر او ناولي مخ د مېړه د تياري کړی سرې چای نوش جان کوي تر سينګار و روسته د پلار او يا دوستانو کره ځي او هغه وخت چې مېړه يې ټول کورني کارونه وکړي ايله بېله دا هم کورته رارسيري او له واره د دي لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه پر دوستانو بريد کوي د هغو سرونه پرې کوي او چې مېړونه خوار يې څه ووايي نو د واره په سينګار ځي کې سينګار کړی مخونه پريمنځی او مېړونه لږمون خورين پرېږدي.

خو په وروره ! يوه بله ډله ښځې هم شته چې اورني(نارېه) ژبې لري چې يو وار يې موخه (هدف) ونيسي او هغه تباہ کوي د ستنګر غوندي د موخې پسې وي دې ښځو ته ستنګرې ښځې وايي که دا ښځې ووايي چې ستا مور نور په دې کور کې اوسيدی نشي بيا چې هغه ورکه يا مړه نه کړي نه يې پرېږدي د دې ښځو مېړونه سهار وختي راکښيني ټول کورني کارونه تر سره کوي بيا نو خپلو دندو ته ځي د دندو له بشپړيدو نه مخکې په يوه بهانه کورونو ته راځي چای دموي چې ميرمني يې راورسيري بوتونه يې ورباسي هندي گل ماله (گيت ماله) ويدو ته اچوي او ورو ورو يې چاپي کوي .د ستنګري غوم غوم چې نور دي ورورنه دي ورور تر هغه دوام کوي چې خوار مېړه يې ومني چې ورور يې نه دي نور ورور.

خوار مېړه چې د ديګ او چایبر څخه وزګار شي نو سينګار ځي ته کښيني سترګې توري ، ميک اپ او لېسرین وټپي د زرو اميل واچوي او په ناز ناز د ستنګرې خوا ته ورشي او د جار دي شم جار دي شم په ويلو د ستنګرې دود پو کوي او په چورت کې وي چې سهار ته اوبه تودي کړي کنه.

ټولواکمني (امپراتوري)

د شرمښ له گوانښیدو ، ښکښلو . غورچونو او بې ځایه پلمو څخه د خټو ډکې لوی ویاړې دېخوا ټول ژوي ډیر په رېږ اخته وه خو د ویاړې هاخوا ژویو ښه ژوند درلو د ځکه هغوی شرمښ نه درلود

د ویاړې دېخوا ژوو د ځان د ژغورتیا لپاره یو پلان جوړ کړ او د پلان د پلې کولو دنده یې زړې گیدرې ته ورپه غاړه کړ چې شرمښ لکه پلار یې په خټو کې ډوب کړي.

یو وړې زړې گیدرې شرمښ په خبرو خبروله خټو ډکې ویاړې ته بوت او د هغې خوا د خوړو غوښو ژویو ښیگنې یې ورته څرگندولې او هم یې له پلان سره سم په درواغو سره پر دواړو خواو د ده د پلار واکمني کیسې ورته کولې او په مکر یې ورته ویل:

پلار دي ډیر زړه ور حکمران وو دلته به ودرید او له ویاړې به یې په پټو سترگو ټوپ واهه هلته به یې یوه هوسۍ نوش جان کړه بیا به بیرته دېخوا راغی هغه وخت دا ویاړه ډیره پسروره وه اوس خو ډیره کمبره شوي ده ،ته هم د هغه پلار زوي یې لږ مېړانه وکړه په تا کې هم د هغه پلار وینه چلیږي

د شرمښ په رگو کې دغیرت وینه وچلیدله تر شا ولاړ خو زړه یې ونه کړ چې ټوپ ووهي سترگې یې سرې شوې

زړې گیدرې پر له پسې هڅاوه او په مکر یې ورته ویل:

کت مټ لکه پلارغوندی دي د هغه سترگې به هم ټکي سرې شوې خو ټوپ به یې کړ.

شرمښ بیا تر شا ولاړ خو د ویاړې په لیدو خولې پرې را ماتي شوې. زړې گیدرې په مکر د واه واه کت مټ لکه پلار دي! هغه هم په لومړي پلا هم داسي... خو ټوپ به یې کړ.

ویلو سره یې شرمښ نه پریښود چې د دي کاره لاس په سر شي.

شرمښ د پلارد غیرت خبرو نور هم زړور کړ. بیا تر شا ولاړ خو بدن یې ورپرید او پښې یې سستی شوي.

زړې گیدرې د شاباش په ویلو سره وویل:

کت مټ لکه پلار دي پر هغه به هم د غیرت خولې را ماتي شوي او لوند خښت به شو او ټول بدن به یې له غروره رېږدېدې او ځان به یې لوند کړ تا خو لا تر اوسه ځان نه وی لوند کړی!

شرمښ ته دا ټول کارونه عادي وښوول شول د پلار غیرت یې سترگو ته نیغ ودرید تر شا ولاړ په منډه شو او ټوپ یې کړل تر ویاړې هغه خوا واوښت.

شرمښ خپله امپراتوري جوړه کړه ځکه په اساني اوښت او راوښت د زړې گیدرې بې کچه هڅول د شرمښ د امپراتوري د جوړولو لامل شو. ددې پر ځای چې یې دا خوا له ظلمه وژغوري هاخوا یې هم په غضب اخته کړه .

زړې گیدرې په ناسمي هڅوني له کبله د مکارې لقب ورکړ شو .که څه هم زړې گیدرې ددې تاریخي خیانت له کبله ځان په هم هغه خټو کې ننه ایست خو گټه یې ونه کړه اوپه تاریخ کې همداسي خوندي شوه .

د درویش ډالۍ

زلمی ترکان چې د تندي په خولو او دلاسو په ټناکو یې ځان نه شو مړولای ، د یوه بډاي سړي پر لور مین شو شپه او ورځ لکه ماهي تپیده په ډیر زړورتیا د انجلۍ پلار ته د مرکې لپاره ورغی او له ځان سره یې وویل:

یا مرگ یا بری!

د انجلۍ پلار زلمي ته وویل:

په یوه شرط لور درکوم ته به ماته یو لک افغانی په درويزه (فقر) برابر وي!

مجنون زلمي چې په لسو کلنو کې یې د زرو افغانیو خښتن شوي نه و نو یولک په درويزه برابرول ورته نا شونی وبرېښیده زړه یې و ځان تر موټر لاندې کړي خو بیا یې له ځان سره وویل:

یو ازمېښت به وکړم! بیا یې د ملنکي کالي واغوستل او کچکول یې پر غاړه کړ کوڅه په کوڅه ، کور په کور یې گدایي کوله ، څه مهال لا نه وو تیر شوی چې ونه یې ښه جگه شوه ، سره بارخوگان یې وکړه او ښه چاغ شو او بل دا چې تر یو لک نه یې ډیري پیسې ټولي کړې نو د انجلۍ د کور پر لور رهي شو په لاره کې یې له ځان سره ویل:

کاشکي له دې چمه (معاملې) تیر شم

خوله دې کبله چې ژمنه یې کړي وه نو ورغی او د پیسوډک بکس یې د انجلۍ د پلار مخي ته کیښود.

د انجلۍ پلار پیسې وشمیرلې او بیا یې ورته وویل:

سمه ده اوس نو گدایي پرېږده ! ورځه خپل اصلي کسب پیل کړه!

درویزگر زلمي په غوسه ورته وویل:

دا څه وایي څنګه پرېږدم!

تا دگډايي خوند لیدلی دی ؟ که له ځانه لگیا یې !

د انجلې پلار ورته په غوسه وویل:

دا زما شرط دی !

درویزگر ورته په غوسه وویل:

زه ستا د لور نه تیریدای شم خو د د رويزگري څخه نه !

او زیاته یې کړه: څه بیوزلی خو نه یم زر انډیوالانې مې نوري ستا له لور نه ښه پیدا کړي دي دا چې ژمنه مې کړي وه راغلم کنه زه او ستا لور ډیر سره لیری یو دا یو لک افغاني مې هم د درویش ډالۍ در بخښلي دي !

د خدای په امان.

د روژي پر پنځلسمه اختر شو

دا د هغو درو — څلورو وگړو کيسه ده چې د بل يې نه اوریده. وايي داسې هيوادونه هم شته چې ټول سره يو د بل نه اوري يا لږ اوري بايد توبه وکارو چې له داسي خلکو څخه مو دی خدای وساتي او خدای دي دا وس ورکړي چې غوښتی (کوښکي) ځان ته واخلي.

وايي کون جمال سپيره غوږونه او وچي شونډې لالهانده هاخوا دېخوا به بېره گرځيد را گرځيد او هر څوک به چې مخي ته ورغی. نو په ډير ټيټ ښځه چې يوازي دی پوهيده چې څه وايي ترې پوښتل:

- وروره زما وزې ورکي دي يوه يې شونډې کوي او بله يې وچه ده. د وچي بيا يو ښکر مات دی زوی مې وړی دی...
- لارويو به د ده له حرکاتو او شونډو له ريږدو څخه اټکل کاوه چې خير غواړي نو په غوسه به يې ورته وويل:
- خدای دي درکړي ځوان سړي يې شرم وکړه ځان او اندام دي گوره خير غواړې بې غيږته!!!
- چا چا به لا له غوسې غاښونه ورته چيچل.
- کون جمال په نهيلی د کور خوا ته روان و او له ځان سره يې غوم غوم وو او ويل يې:
- اخيره زمانه ده څوک د چا نه اوري نن ده که سبا هرومرو قيامت دی خو سترگې يې پر يوه بزگر ولگېدې له خوشالۍ يې سترگې وېرېښيدې او مخامخ ورته ودرید او ورته يې چې هغه هم له بد مرغه کون وو وويل:
- سلام عليكم! زما دوې وزې ورکي شوي دي يوه شونډې کوي او بله وچه ده او يو ښکر يې هم مات دی زوی مې وړی دی مور يې شونډې نه لري....

بزرگ چې په خپل کار اخته وو فکر يې وکړ چې دی هم روژه ماتي ته وړيا ترکاري غواړي نو په غوسه يې ورته وويل:

- زه دلته ترکاري نه پلورم ورځه له بازار نه يې وپلوره!

لاس يې د بازار خواته ونيوي

کون جمال د خير يوسي په ويلو د بازار خواته رهي شو اوله ځان سره يې ويل دا چې قيامت نه راځي د داسو ښو خلکو له برکته دی

جمال سوچ وکړ چې هغه ورته ويل وزې د بازا رخواته تلي دي نو د مني په پار يې ورته وويل:

- خير يوسي وروره چې راودي ښوولي!

بزرگ سوچ کاوه هغه ورته بد او رد وايي نو هغه ورته وويل :

- څه وروره چې بيا را نه شي!

له نيکه مرغه جمال خپلي ورکي وزې په بازار کې وموندلې او په خوشالۍ کورته راغی او ټوله کيسه يې و خپلي ميرمني ته وکړه او دا چې اوس هم ښه ښه خلک پيدا کيږي شکرونه يې وايستل.

جمال او ميرمني يې وپتيله چې دا وچه وزه چې يو ښکر يې مات دی و بزگر ته وښيي ځکه دوی يې له لوی لالهاندي څخه ژغورلي وو. جمال وچې وزه له روغ ښکره ونيوله او بزگر ته يې بوتله

- بزگره وروه! خدای دی خير درکړي ښه سړی يې زموږ ورکې وزې دي را وښودلې کنه په کومه قصايي کې به يې اوس غوښې پلورل کېدې او زما زوی به له لوږې مړ وای. دا وچه وزه يې ستا خير که يو ښکر يې مات دي

(د اشارو سره).

بزرګ چې د جمال شونډې او د وزې مات ښکر ولید داسې پوه : چې په ناحقه تور واوښت او داسې وایي چې ولي دي زما د وزې ښکر مات کړی دی .

بزرګ په داسې حال کې چې له غوسې رپرديدي وویل:

- زه والکه خبر یم بیا لهونې خو نه یم چې د پرديو خلکو د وزې ښکر مات کړم هغه هم په دې مبارکه روژه کې توبه توبه خه وروره لار دي واهه!

دوه کابنه دواړه کرار کرار اخته وه یو خه ویل کیدل او یو بل شی مانا ترې اخېستل کیدله .

جمال داسې وانگیرله چې بزرګ ورته وایي وچه وزه نه غواړم هغه بله د شودو هغې راکړه!

نوهغه زاری یې ورته پیل کړې:

- دواړه دي له تا جار شي خو د هغې بلي شودې خپل زوی ته ورکوم مور یې شودې نه لري دغه ښکر ماته وزه ومنه(د اشارو سره)

د جمال ننوتې و بزرګ ته غوسه او قهر ښکارېده .

(د دې نه ښکاري که څوک د چا خبرې نه اوري نو کړه یې هم نه ویني خپل سوچ یې خبرې او کړه ورښيي)

دبزرګ چې وار په واریې غوسه له دې ناحقه تور خخه زیاتیده وویل:

اوس چې ترکاري نه درکوم قست اخلي ما له هغه سره وپیژندي چې دنکه مار (دعواجلاب) یې!

د دوي خبرې دومره ردي بدلي شوې چې لاس او گريوان شول نو غوره یې دا وگڼله چې درېیم سړي ته ورشي . نو په داسې حال کې چې د دواړو خولې ښوریدي(په اشارو سره) یو په غوسه او بل په ننوتې وو سره رهي شول په لاره کې یې یو سپین ږیری چې د بده مرغه هغه هم کون وو او بام یې اخپراوه ولید دواړو خپله کیسه ورته په یو وار پیل کړه:

سپین ږيري چې د دواړو د لاسو او شونډانو ښوریدل ولیدل نو پوه شو چې دوی شکایت ته راغلي دي دوی وایي دا کوڅه مو ولي په اخېر بنده کړي ده . ولي گانې (اوگیره) په کور کې نه نیسی .

سپین ږيري سوچ وکړ چې یو خو سپین ږيري دي او بل دا چې روژه ده نو راحه دوی ملامت کړه نو لکه چې شخړه یې په پیسو غوښتله لستونې یې بد وهل ملایې په پټو ټینګه وتړله له بامه راکوز شو او په کوڅه کې د شو ندانو ښوریدل او لاسونه غورځول خپل لوړ ستونځ (اوج) ته ورسیدل:

دا لاره د چا دپلار ده!خود یې بندوم څوک یې قواله لري !!لاس مو تر لندنه خلاص! زه نر نه وینم! بښنه غواړم مور یې شودې نه لري.. وچه وزه... مات ښکر... ترکاري....

لاسونه هرې خواته په اشارو وه شونډې په ښوریدو وې .

نورو لارویو سوچ کاوه چې گوندي دوي ورزش کوي

کرار کرار دا ورزش توند او تیز شو ،یو پر بل بریدونه پیل شول یو وار به خټګر لاندې شو بیا به بزرګ او کله کله کون جمال لاندې شو

په همدې جګړه کې روژه ماتې هم تیر شو نو درې سره وپیټیله چې کازي ته ولاړ شي نو درې واړه کازي ته ورغلل له بده مرغه کازي هم کون وو او خدای خبر څومره پریکړې به یې هسي په اټکلي ډول کړي وي :

جمال ، خټگر او بزگر د کازي په لیدو په یو وار په خبرو او اشارو شول:

-چا لاره بنده کړي ... بښنه غواړم مور یې شودې نه لري....پورته مې کاکل کوی... هاخوا بازار....

کازي د د وی په لیدو په غوسه شو او ویې ویل:- یو یو شاهدي ورکړي !

خټگر چې تر نورو ډیر سپین ږيري وو لږ مخته او په اشارو شو

-ما پورته پر بام کاکل کوي (پورته یې گوته ونيوله)

هغو دوو نورو هم سر وښوراهه

کازي چې ډیر پوه سړي وو او پوهیدی چې هوښیارانو ته یوه توری بس دی نو له ځان سره یې سوچ وکړ د دوو پر ځای درې شاهدي ته راغلي دي خلک به وایي کازي بې عقله دی ، دی په نیمه نه پوهیږي زه دومره بې عقله نه یم نو له ځایه پورته شو او ویې ویل:

بس بس زه پوه شوم چې تاسوسپوژمۍ لیدلي ده ځی سبا اختر دي (له داسي پریکړي جار شم رښتیا هم د سپوږمۍ خوارلسمه وه او دوی هم سپوژمي لیدلي وه)

او هغه وو چې د روژي پنځلسمه اختر شو موږ لا د ماشومانو لپاره د کالو توکر نه وو اخیستي.

یو مشر چې د بل نه اوري او د بل په اشاره پریکړې کوي هرومرو به د روژې په پنځلسمه اختر وی خو د لسو مشرانو په پریکړو نه پوهیږم چې څه وخت اختر او څرنګه اختر شي او

دویمه برخه

پر پاچاهي يې نه ورکوم

ترافیک غورازه چکله موټر ته لاس ورکړ . موټر و درید او د کړکۍ له ماتې نښینې نه د موټروان سر را ښکاره شو.

ترافیک : لیسانس او جواز سیر دي راکړه!

چلونکي دپخوا هاخوا د واسکټ جیبونه ولټول او وبي ویل:

-راڅخه ورک شوي دي!

ترافیک ورته په غوسه شو او له یو — دوه پټکو وروسته یې موټر د سړک پر غاړه ودروی او د جریمې د پانې په لیکلو بوخت شو

موټروان د واسکټ له غوړ جیب نه د نسوارو ډبلی راوکیښ د مخ او غاښو په لیدو شو او له ځان سره یې غوم غوم وکړ او ورو یې وویل:

تر دې موټرواني خو د ترافیکو کومنداني ښه ده .

ترافیک د جریمې پانه موټروان ته ورکړه

موټروان په تونده لهجه وپوښتل:

خودي؟

- دوه سوه!

موټروان د شنو لوټو بندل راویست او یو لوټ یې ترافیک ته گذار کړ او ورسره یې وویل :

نور یې ستا!

موټر یې سوچ کړ او په داسي حال کې چې گیر یې الیشاوه(بدلاوه) د ځان سره و ویل:

- نه بابا پر پاچاهي یې نه ورکوم او په روڼ تندي پر خپله لار روان شو

د څوکۍ خوند

تر هغې وروسته چې جلندر خان له ریاست لیرې شو برات گل خان چې ډیر ښه چلندي او ټولنیز سړي دی زموږ رییس شو هغه هر چا ته ان که د نهمې رتبې مامور هم وي له ځایه ورته پورته کیږي د لاس روغې ورسره کوي او تر کتنې وروسته یې تر وره پورې بدرگه کوي. زما دا کره وره ډیر خوښیږي ځکه د انسان کرامت ته درناوی تر ټولو ښه کار دی .

ورو ورو څیر کیدم چې نوی رییس صیب یوازي پخواني رییس جلندر خان ته له ځایه نه پورته کیږي په ناستي روغې ورسره کوي او وروسته یې هم نه بدرگه کوي

ما ته دا معما پیچلې وه نو ځکه مې یوه ورځ رییس صیب ته ورغلم .ماته چې د تحریراتو کارمند وم له ځایه جگ شو تر روغې وروسته مې د یوې پوښتنې غوښتنه ترې وکړه هغه په ورین تندي اجازه راکړه:

ماڅیني وپوښتل:

- رییس صیب که څه سپین سترگې کیږي خو بیا هم ستاسو ښه چلند دا جورت راکوي چې یوه پوښتنه درڅخه وکړم.
- مهرباني!

تاسود هغه ښه چال چلنداو سلوک له مخي چې لری ټولو اړوندو ته چې ستاسو لیدو ته راځي له ځایه جکیږی خو... خو یوازي جلندر خان ته ...

که مو ډیر ځیني بد راځی چې نور دلته د راتلو اجازه ورنه کړم.

رییس وویل:

- نه ، نه!

د رییس تندي لا پراخ شو او لږ موسکی شو او ویې ویل:-

-هغه داسي سړي دی که چیري زه له ځایه پورته شم هغه سم له لاسه زما پر ځای کښېږي او ورو یې زیاته کړه :

هغه د دې څوکۍ خوند لیدلی دی.

مامور باشي خشره باشي پيش بيا

په داسي حال چې لاسونه مې په خپلو پرسیدلو جیبو نیولی وو په بسم الله ویلو سره د میوو د کراچيو گڼه گونې ته ننوتلم او له ځان سره مې وویل:

- شریفه! نن دي پوره پنځه بندله د لسگونو نوټونو تنخواه او ماکول اخیستي ، جیب دي ډک دی چې نن میوه نه اخلې نو کله به یې اخلې؟

د میرمني خبرې مې په غوږو کې ازانگې کوي چې ویلې:

- هو سرپه! گوره شودې نه لرم ماشوم وړی دی د گاونډي بڼې ته ډاکټر ویلي وو بنوروا او میوه خوره چې شودې وکړې نو یا غوښه راوړه یا میوه چې شودې وکړم.

غوښې خو مود لوی اختر په لومړۍ و رځ وخوړې پاته شوه میوه د ځان سره مې حساب وکړ که پوډري شودې واخلم د کور کرایه ، برېښنا ، صابون ، کوپوني توکي ، جارو ، تیل او د رادیو بالتی به په څه واخلم نو هرومرو شودې اخلم.

ښه کومه میوه واخلم را په یاد شول خټکی ښه دی ځکه کله چې مې میرمن د هیلۍ په واده کې خټکی خوړلۍ وو نو په ډیره خوشالۍ یې د شپې راته ویلي وه:

هو سرپه! نن مې شودې ډیري شوي دي ولي؟

نن مې خټکی خوړلۍ دی (په ډیره خوشالۍ) نو خټکي پلورنکي ته نژدې شوم او زړه نا زړه مې ترې پوښتنه وکړه:

کاکا من په څو دی؟

پلورونکي ما ته وکتل خو څه یې ونه ویل. له شا نه یو بل رغ کړه:

من په څو دی؟

پلورونکي د رښتني پیرودونکي د رغ په اوریدو له واره ځواب ورکړ:

-اته سوه.

ډیر ورو د دوکان له څنګه تیر شوم چې پلورنکي مې ونه ویني. هر خټکی له من - درې چارکه کم نه وو او ما ۲۲۰ افغانۍ ونډه ورته ایستلې وه نو له ځانه سره مې وویل:

خټکی نه شفتالو ، نو د شفتالو کراچې ته ودریدم ، خو ژر پوه شوم چې شفتالو هم شودې نه ډیروي ، همدارنګه هندواني ، زردالو. ام ، گیلاس...

یو هم زما په خیال شودې نه ډیروي ، په همدې چورتونو کې وم چې کومه میوه شودې زیاتوي ، چې د مامور سرگردان خبرې را په یاد شوې ، چې ویل یې که میوه خوړې نو ماښام یې اخله ډیر ارزانه وي.

کور ته ولاړم او ناوخته د میوې د کراچيو بازار ته د دوه سوو افغانیو سره ورغلم پیسې مې د کیسه برانو له ویرې په کور کې پریښودې ځان او کیسه بر مې دواړه بیغمه کړل.

جوړ جشن وو په هري کراچي کیس خړیده او ځلیده خو نرخونه همدا رنگه لوړ وه نود هري میوې د نرخ په اوریدو په موزون قدم ترې تیریدم اخیر کیسونه هم تیل خوري ، خو د شودو د زیاتیدو میوه نه پیداکیده. له یوې کراچۍ نه چې د نورو نه لږ وړاندي وه د سړک منځ کي ولاړه وه او کیس یې هم نه درلود داسي رغ پورته کیده:

مامور باشي خشره خور باشي پيش بيا!

له ځانه سره مې وويل:

لکه چې همدا بې کيسه کراچۍ د مامورينو ده او همدا ماته وايي پيش بيا ، نو کراچۍ ته نژدې شوم په کراچۍ کې الوبالو وو هغه هم ډير ارزانه چارک په ۱۶۰ افغاني له واره مې له الوبالو څخه کڅوړه ډکه کړه او د سترگو تر کونجو مې بل پيريدونکي ته چې زما څنگ ته ولاړ وکتل هغه هم ماته مامور ښکاره شو او هغه ته زه . په ډير وياړ او غرور مې د ميوې کڅوړه په لاس کې ونيوله او د موټر تم ځۍ ته وراغلم خو اخيري سرويس را نه تللی وو او پر ځای يې ټکسي ولاړ ووچې په سل افغانۍ . بې يو تن پورته کاوه او زما سره څلوېښت افغانۍ وې . ټکسي موټران تلل او راتلل هيچ چا چنه منه نه ورسره واهله او هيڅ ټکسي وان هم نه ويل مامور باشي خشره خور باشي بې پول باشي پيش بيا!

يو ټکسي ته چې دوه سپرلۍ يې کمي وې ورغلم او په عذر مې ورته وويل:

وروه څلوېښت افغانۍ درکوم مامور يم نوري راسره نشته!

هغه راته په غوسه وويل:

څوک بيا تجار دی چې ته مامور يې اخير موټر تيل خوری څه اوبه خو نه خوري!

موټر يې سويچ کړ او ولاړ.

پر سړک څوک نه ښکارېده يوه کراچۍ روانه وه چې يو تن پر هغه ناست او بل هغه راکټبله زه هم د کوڅه درېو سپو له ويرې ورسره ملگری شوم . هغوی تيز تلل او ما ورسره ځفاستل له ځانه سره مې سوچ وکړ او داسي هوډ مې وکړ . چې دوی دواړه پر کراچۍ کښيني او زه به يې راکاږم ، ما کڅوړه پر کراچۍ کښووله چې خبري نه شي او په دې ډول تر يو ځای پوري له دوی سره او هغه نه وروسته يوازي په داسي حال کې چې دښپې بنديز پيل کيده کورته ورسيدم .

ميرمني مې په وره کې ولاړه وه فکر يې کاوه چې کونډه شوې ده زما په ليدو خوشاله شوه او په شکر کښلو شوه او زما ژوندي راتگ ته يې خيراتونه او حلوایي ايښي وې .

له هغه وروسته چې ډوډۍ مو وخوړله نو په پوره غرور مې بڼ کړل:

راواخله هغه ميوه چې ويې خورو!

د ميوې له ټکي سره مې درې واړه ماشومان په بستره کې جگ کيناستل او کورس يې نارې کړ:

کومه ده ميوه!

تا به ويل نه چې پيشلمی دی که څه!

د ميوې په ليدو لږ وارختا شوم ځکه الوبالو چنجن وه او هلته نه ښکاریده نو ژر مي بهانه جوړه کړه:

چنجن الوبالو ویتامين لري!

کسر شان

شمشتو خپله دنده د کسر شان په خاطر پریښووله هغه لومړی د سینما گانو د ټکیتونو د تور بازار تکره غړی وو هغه هدو په دې دنده کې بهرنۍ ژبه هم زده کړې وه او وروسته یې د ښو فېلمونو د کموالی په خاطر دا پخه دنده پریښووله او نوې دنده یې غوره کړه.

هغه چې لاس او پښه یې پلستر وه او د ابن سینا د روغتون په عاجلي کوټه کې بستر وو خپله کیسه داسي کوي:

هره ورځ به له خپرو کالو او لوڅو پښو او شلیدلي گریوان سره له یوې ټوټې وچې ډوډۍ د نوي ښار د لوکسو او پیسه والا خلکو د کورو مخي ته د خُڅلو(کثافتو) بیرل تر څنګه کیناستم د کور د څښتن په لیدو به مې په پټه له جیبه وچه ډوډۍ راویستله نو هغه به مې په مزه مزه خوړله او د خُڅلو د بیرل په لټولو به بوخت شوم خو زما داکار په لیدو به کور والا شتمن زړه را باندي وسو ، جیب ته به یې لاس کړ ښې ډیري پیسې به یې راکړې. تر ډیره مې دا کار وکړ په دې کار کې ډیر بریالی وم او ژوند مې ښه چلیده.

د ډالرو د بیې په لوریدو سره ماته هم نوي چورتونه را پیدا شول او له ځان سره مې وپیتله.

چې باید زه هم د ډالرو کار وبار وکړم نو د وزیر اکبر خان مینې ته چې هلته ټول بهرنيان ژوند کوي ورغلم هلته د یو ښه لوکس بهرني کور مخي ته کیناستم د کور والا د دروازې په پرانیستلو سره یو وروستی ماډل موټر راووت ، ما هم د چپه شوی بیرل په لټولو پیل وکړ . موټر راووت ما ته نژدې شو له سترګو له کونجو مې وکتل ، په موټر کې یوه پي مخي بهرنۍ پیغله ناسته وه ، غاړه دې مې بنده نه شې وایي: په بهرنيانو کې پیغلې نه شته نو یوه انجلۍ ناسته وه ما ته یې اشاره وکړه:

چې موټر کې ورسره سپور شم ما دېخوا هاخوا وکتل چې ډاډه شم هدف یې زه یم په خوشالۍ په موټر کې سپور شوم او په خوږو چورتونو کې لاهو شوم :

ښايي کوم لوکس رستوران ته مې بیایي ؟ یا به یې خوښ شوي یم ؟ وایي په بهر کې داسي ځوانان نه پیدا کیږي یا به مې کوم بل هیواد ته استوي ؟ نقدي پیسې به نه لري له چا نه به یې اخلي ؟ په همدې چورتونو کې وم چې موټر بیریک ونیوه او پی مخي ما ته په اشاره په مکروریانو کې د کثافتو لوی سیمنټي صندوق راوښووه چې په چټلویو پټ وو او د دس — مس — چس په ویلو یې ما ته وویل:

دلته ډیري خُڅلي شته انشاءالله چاره دي په دې کیږي او که دي چاره ونه شوه زه مازیګر بیرته ددېخوا نه تیرېرم بیا دي د کابل دریاب ته بیایم....

ما له خوشالۍ نه په هندي اکټ سره ځان په هغه خُڅلو وغورځاوه او هلته پرتو ښیښو زه ټپي کړم.

او د بای بای په ویلو ولاړه .

مدرنیزشن

زما یو ملګري نه پوهیږم څرنگه یې د بخت ستوری و ځلېدی په مکرویان کې یې کور واخیست. د دې لپاره چې ځان له سیالانو سره برابر کړي ټول زاړه او د مکرویانو تر سلیقې بهر شیان یې خرڅ کړل (ځکه دوی له د اپارتمانو له شا برنډې ته ځیر شوي نه و چې ځینې ترې د زرو کالو د زیرمتون کار اخلي) او پر ځای یې لوکس او برقي سامانونه رانیول چې تر نورو ګاونډیانو څخه کم نشي ، میرمنې یې په خپل وار لستونې بډ واهل او د مدرنو اصطلاحاتو کورس یې خپل ماشوم ته پرانېست چې په خبرو اولغاتوکې تر نورو ماشومانو چارک-نیم چارک زیاد وي.

زه چې له نوي کوره خبر شوم د کور د تېریکي لپاره ورغلم د کوچني اجمل او د مور په خبرو او لباس کې ډیر توپیر راغلي وو کالي یې لکه وېښتان لند شوي وه او د خبرو مساله یې ډیره شوې وه ، دا دومره بدلون په دې لنډه موده کې ډیر عجب راته ښکاره شو . خو د مکرویانو له اعجاز نه هم باید سترګې پټې نه کړو له اپارتمان سره داسې بدلونونه باید وي کله نو عادي کور او مکروینونو توپیر په څه کې دی !

کوچني اجمل به د هرې کولچې او چاکلیټ په اخیستلو سره د وېښه (!؟) او مننه ټکي کارول.

له دغو خبرو سره زه په چورت کې شوم او رنگ مې سور واوښت ورو ورو ځیر شوم چې ماشوم ما ته ځینې نصیحتونه هم پیل کړل:

کریمه(پخوا یې کاکا جان راته ویل)! خواره مه خوره چې ستوني دي په دردوي!

ما چې خوږو ته لاس نه وو وروړی دا خبرې مې اوریدې او خپله یې همداسې خوړله او د مننه ، مور یم ټکي یې هم بیخایه کارول زه پوه شوم چې (دا تصنعی او تشریقاتي) ټپل شوي وییونه(کلمات) دي چې اجمل خوار ته په زوره ښوول شوي دي ، مور یې د ماشوم په دې اکر(وضع) خوشاله ښکاریده چې ښه نوي وییونه کاروي خو په ترڅ کې یې د ماشوم له بد سولې څخه به غوسه کېده نو ماشوم ته یې ویل:

- اجمل صیب! کریم مه په تلکوپ(!) کوه
- زما خدا د دغو ننداریزو او غلطو کلماتو په اوریدو دوه ګرایه(دوه چنده) شوه نژدې وو چې د خدا له زوره پوخ ووهم خو ځان مې ټینگ کړ مور په همدې خبرو کې وو چې زما دوست هم رانېکاره شو
- کوچنی اجمل د پلار په لیدو په چکچکو شو مور ته یې مخ ورواړاوه او ویي ویل:
- مامي هغه دی پاپي مې راغی!
- ما په اریانټیا شاو خوا وکتل او چې پر خپل دوست مې سترګې ولګیدې له خدا مې پوخ وهل او روغېر ته یې پاڅیدم. په دې وخت کې داجمل مورزما دوست ته وویل:
- د اجمل پاپي! ښه شو چې راغلي کریم توبره کي (!) ته راغلی دی.

د خدا مې تشي وخوړیده زما د دوست خدا هم چې رنگ یې لږ څه سور اوښتي و له ما سره غبرګه شوه .د اجمل د مور خدا په واریز(وقفه یې) ډول زموږ خدا پسي اخیسته (تعقیبول) او زموږ د ټولو خدا په کوټه کې انگازې جوړي کړي وې

خوزه بیچاره!

له ډم نه پوښتنه وشوه ستا او ډاکټر تر منځ توپیر په څه کې دی؟

هغه وویل:

دواړه سپینې چینې اغوندو، د دوکان د خلاصیدو اجازه لرو، دواړه له جارحه وسلو نه کار اخیستلای شو، دواړه تر سلو نه زیات فیس اخلو....

خوزه بیچاره!

خو ته بیچاره!!!

هو خوزه بیچاره د مشتري د وژلو حق نه لرم او هغه یې لري (په اسکیرلي رغ)

رایگیری

مدیر عارف په منډه منډه د غونډې کوتې ته ځان ورسواوه ، هغه سوچ کاوه چې پرې ناوخته شوی به وي نو د دروازې له چولې نه یې دننه وکتل د رییس لاس یې د کوم شي په رای اخیستنه کې پورته ولید نو د ده لاس هم هلته په دهلیز کې اتومات پورته شو او تر ټک ټک وروسته د غونډې کوتې ته ننووت او د نورو غړو په منځ کې چې د هغو هم ښي لاسونه جک وو ، کیناست د ده نه وروسته مدیر صمد ، مدیر اکرم ، مدیر جعفر ، پري کله چې د هغو ښي لاسونه هم پورته وو یو د بل پسې کوتې ته راننوتل.

رییس د دې اکر (وضعي) په لیدو لږ سور واوښت موسکی شو او ویی ویل:

وښی! زما په تخر کې دانه راختلې او نه شم کولای لاس ټیټ کړم خیر په هر ډول لکه چې د غونډې ډیر غړي پوره دي نو غونډه رسماً پیلوم.

پروپاګند

پستکي ځمټ ته ورو په غوږ کې وویل:

ته خبر یې ؟

ځمټ په هېښتیا او وارختایې وپوښتل:

نه وروره څه خبره ده ؟

بې و زلي او لوړه ډیره شوې ده ان هغه لنډک نه دی

- هو!

د هغه خوارکي مخ له ډیرو شوتلو د خوړولو نه پرسیدلې دي!

ځمټ بیا په هېښتیا سره وپوښتل:

شوتلو یې څرنگه مخ پرسولې دی ؟

پستکي په حق جانبه بڼه وویل:

ولي نه دي اوریدلي چې د غوا نس د ډیري شوتلو په خوړلو پرسیري

بنکلا دي وي همداسي

بیزو سوی ته چې ورسره گاونډی وه د خپل ورک شوي زوی کیسه کوله سترگې یې د اوبنکو ډکې شوې او په داسي حال کې چې یې پوزه یې راکښله و ویل:

هغه زما ډیر ښایسته ماشوم و د هغه د پوزې او شونډو ښایست خو لاڅه کوی ډیر ښه پیکې یې هم د رلود هغه کټ مټ زما د مشر زوی په شان ښکلی...

سوی ته د بیزو د مشر زوی د خیرې را په یادیدو سره داسي په کرس کرس خندا ورغله چې په وچو پانو او وښو کې یې څو لونکي وخورلې

چاغ چاغ

د ښاروالي په انگر کې يوه ډله مظاهره چيان را ټول شوي وه او همدا يو شعار يې را غبرگاهه :

چاغ ، چاغ

بيا به يوه ږغ کړل :چاغ

نورو به په يو ږغ غبرکول:

چاغ چاغ ، چاغ چاغ

د انتصابي کمیسیون رییس چې ډیر ډار شوی وو سل زرونه یو کړل او له مظاهره چیانو څخه یې وپوښتل:

ولي چاغ؟

یو تن مظاهره چی چې اوقی (پوخ پتیر) ښکاریده په سا نیولي گردود (لهجه) ځواب ورکړ:

هر ډنگر چې چاغیږي بیا یې بل ډنگر پر ځای ټاکل کیږي!

پوخ پتیر بیا مخ مظاهرې چیانو ته واړوه او په حق جانبه ښه یې هغوي ته وکتل اووېې ویل:

نو موږ چاغ غواړو

ټولو په یوه اواز ورسره غبرکه کړه :

چاغ چاغ ، چاغ چاغ

چاغ چاغ ، چاغ

مېړنه سيالۍ

د مکروړيانو په اپارتمانو کې د دوو ښځو تر منځ په کوم کوچني شي لفظي شخړه پيل شوه . لا څو شيبې نه وې تيري شوي چې گڼ شمير ليدونکي دې بې تکيته نندارې ته را غونډ شول .

ته څه شي يې!

څه لرې ؟

په څه نازيرې ؟؟

خبرې کړا رکړار تودېدې ، لومړۍ ښځې له لږ سوچ نه وروسته پر پورني ملا لکه پهلوان تنگه وتړله او په منډه خپل اپارتمان خواته ولاړه او د هغې خوا يې په داسي حال کې چې يو برقي داش يې پر اوږه راخيستي وو او خندنې وه بهر راووتله او خپلي حريفي ښځې ته يې په طعنه وويل:

او خوارکۍ ! راشه زما د دې برقي داش سره خبرې وکړه!

دويمه ښځه د داش په ليدولو لکه چې برق نيولې وي هغه هم په بېړه خپل اپارتمان ته ننوتله او له څلورم پور نه يې پر اوږه خپل سل کيلوبي برقي داش بهر راويسته او ورسره يې وويل:

او بيچاره ته څه له ماسره خبرې کوي! زما د دي نوي برقي داش سره خبرې وکړه!

د نندارچيانو پرله پسې چکچکو لومړۍ ښځه وهڅوله چې په منډه ولاړه شي او ځان وښي ، هغې هم په پنځو ثانيو کې يوه دولس گزه غالۍ چې دوو پهلوانانو له ځايه نشوای ښورولای له پنځم پور نه پر اوږه راويستله او په ميدان کې يې وچرخوله او مخ يې خپلي حريفي خوا ته کړ او ويې ويل:

ته کم بخته لومړۍ زما د دې دولس گزه غالۍ سره خبرې وکړه!

دويمې ښځې خپل لستوني بډ واهه او لکه فتر ولاړه هغې هم هم هغسي يو دولس گزه غالۍ پر اوږه راويستله او ويې ويل:

ته خواره هم لومړۍ زما ددې (ماور) غالۍ سره خبرې وکړه! زما سره څه خبرې کوي!

لومړۍ ښځې ۲۶ انچه رنگه تلويزيون د الهارۍ سره چې څلور تنو هغه نشوای انتقالولای لکه ښکته بهر راويست او حريفي ته يې په کنايه وويل:

او بيچاره لومړۍ زما د دې رنگه ۲۶ انچه تلويزيون سره خبرې وکړه! زما سره څه خبرې کوي!

دويمې ښځې هم همداسي يو تلويزيون او يو راډيو کسيټ سره بهر راووتله او ويې ويل:

ته لومړي زما د دې شل انچه رنگه تلويزيون او دوکسيټه نېشنل پانو سونیک تپ سره خبرې وکړه!

شخړه دومره توده شوه چې سړک بند شو د سينکار الهارۍ تخت ، گانې ، لوښي ، بستري ، چرگان...ورو ورو د دويمې ښځې په تندي خولې راماتي شوې ځکه د لومړۍ ښځې سامانونه او د نندارکوونکو چکچکو لږ زياتی کوی ، خصوصاً د سرو زرو يو کيلويې اميل يې روحيات بلکل خراب کړل او په نيمه ضعف حالت يې پر يوې بستري تکيه وکړه.

لومړي ښځې چې ميدان يې وړی گانه لکه يو ملي اتل د يو ميز له پاسه ودریده او د کاليو او گانو په ښوولو لکه کلنگ چې ښکاره کوي پيل وکړ او د هر توکي په ښکاره کيدو سره به يې زياته کړه:

زما سره څه خبرې کوي د دې ...!

د ننداره چيانو چکچکو میدان بنه تود کړی وو د دې نه وروسته یې د میره د بانکونو او نوي رانیول شوو جایدادونواو د دوستانو دموقفونو په لست په ویلو پیل وکړ:

په پغمان کې سل جریبه باغ!

چکچکي

زما سره څه خبرې کوې راشه زما د میره سره چې رییس دی خبرې وکړه !

دویمه ښځه چې ضعف وه د رییس په اوریدوسره یې جتکه وخوړله له ځایه را پورته شوه او ویې پوښتل:

- څومره وخت کیږي چې رییس دی ؟

- یو کال کیږي.

دویمې ښځې چې لاس یې پر ملا نیولی و و کټ کټ وخندل او او ویویل:

هوو بیچاره! رغونه یې پیل کړه ټول چوپ شوه چې څه خبره ده .

هغې ویل:

هو بیچاره! زما میره یوه اوونۍ کیږي چې رییس شوی دی.

سامانونو ته یې اشاره وکړه او زیاته یې کړه:

دا بې د یوې اوونۍ کمايې ده یو کال وروسته راشه بیا سیالۍ را سره وکړه ولي لي.

لومړۍ ښځې د ولي لي په اوریدو ضعف وکړ او گاوندیانو هغه خپل اپارتمان ته بوتله

د میدان پر مخ دومره کالي او سامانو نه وو چې د دیرشو ځوانانو په درو ورځو کې هم نشوای دننه کولای (خدای دې مو د ښځو د سیالۍ نه وساتي) ،

(دا دهغه ریيسانو میرمني وې چې رشوت یې نه خوری خدای مو له رشوت خوره ساته)

مجرد کوپون لرونکي

کله چې د راډيو څخه دا اعلان خپور شو چې مجرد کوپون لرونکو ته د (الف) احتياطي پارچې په بدل کې د واده لگښت او که مجرد کوپون لرونکي ښځه او نارینه واده سره وکړي د (ب) احتياطي پارچې په بدل کې د مکروريان د کور څښتنان کيږي. د اعلان په سبا د کوپون شعبي ته د درخواست لیکولو پندونه راوړسیدل چې په کې د چا میرمن لا درکه، د چا خو لا پلار هم مجرد وو. ماچې د دیرش کلو راهیسي د مکروريان د کور درلودو ارمان د رلود او ان ورته حزبي شوي وم او د واده لگښت، سینگارول، گل پوښه گاډۍ، ساز، هوټل، ویدویي کمرې د نرخونو په اوږدو کې قره قلې خولۍ پر سر څلور گوتې جکه شوه. نو ددې اعلان سره مې یوه اوږد درخواست لیک د کوپون شعبي ته ورور خو هغو رسمي اسناد غوښتل ما هم لستو نې بد وهل او خپلي میرمني ته مې طلاق ورکړ، هغه هم د خپل لمسي کره ولاړه.

د طلاق اسناد مې د درخواست لیک سره سنجاق او د کوپون شعبي ته مې ور ور او په سلو واسطو مې متاهل کوپون په مجرد کوپون الېش کړ، ددې پړاو وروسته یې د نوی نامزدې د خلص سوانح فورمه راکړه، فورمه مې واخېستله او درسي کارمندي نامزدې په لټه کې شوم د خپلي شعبي نه مې پیل وکړ، هغوی ټولو کارمندانو د نورو سره وعدې کړي وې، په گاونډي نورو مدیرتونو ریاستونو، وزارتونو او کوڅو. لیلا مې پلورونکو کې وگرځیدم داسي کارمنده مې ونه موندله، په یاد مې شوه چې زموږ د شعبي پیاده تاجبرو میره پینځوس کاله پخوا مړ شوي وو او مجرد وده نو هغې ته ورغلم او د واده وړاندیز مې ورته وکړ د بده مرغه هغې زموږ د رییس سره وعده کړې وه نو اړ شوم بیرته خپلي میرمني ته مرکه واستوم چې لومړي چیرته پیاده -ماده مقرر شي او بیا واده راسره وکړي هغې چې له ما په څلویښت کاله واده او گډ ژوند کې ښه ورځ نه وه لیدلې نو مرکه یې رده کړه او مناسبه یې وگڼله د خپل لمسي سره واوسي نه زما په گېډه وړي کارمند سره، ما د مکروريان د کور، په هوټل کې واده، ویدویي کمره، عکاسي ډیري کیسې ورته وکړې خو هغې داسي وعدې ډیرې اوریدلي وې او اوس چې په رښتیا برابري شوي وې هغې نه منله، قران او قسم هیڅ گټه ونه کړه نهیلې. شوم اخیر مې یوه کرابي میرمن وموندله فورمه مې ډکه کړه د کوپون شعبي ته مې ور وړه، د کوپون مدیر د فورمې په لیدو په خدا شو او یې ویل:

دا ښځه زه پیژنم د سلو زیاتو کارمندانو فورمې هغې ډکې کړي دي که زه وغواړم دا فورمه ردولای شم. ما ډیري ننواتي ورته وکړې او د اوږو د پارچو څخه ورته تیر شوم بیا یې یو بل ډول فورمه را کړه چې هغه ډکه کړم. دا فورمه مې د ناوې دکالیو د لگښت کمیسیون ته ور وړه، هغو د عکس په لیدو د وطني توکر بیه ولیکل، ما ډیر استدلال وکړ چې ناوې والا وطني توکر نه خوښوي. خو هغوي اصرار کاوه چې وطني صنایع باید تقویه شي، د غورو د پارچې په ورکولو مې په ومنل چې بهرنی صنایع هم باید تقویه شي.

بیا د واده د موټرد لگښت کمیسیون ته ولاړم هغوي د تیلو د سپما په پار د بکۍ (گاډۍ) لگښت راته ولیکی خو د صابون د پارچو په ورکولومې د پروړولکښت سپما او د ټکسي لگښت پر ومانه.

او د موسیقي (ساز) کمیسیون ته د تلو نه مخکي چا وپوهولم چې ځان دیسکو کړم کنه نو یوازي د ډول (دوهل) لگښت لیکي زه چې په دې باریکو پوهیدم، نو د خپل لمسي پرانکي پتلون مې واغوست. ریشکي بوټونه مې په پښو، مونتاننا بیک مې پر غاړه، ژاولي په خوله، زنجیر په لاس د ای یم دیسکو ډانسر په زمزمه کولو سره کمیسیون ته ورغلم. هغوي زما د سپینې ږیرې او کنډولې خولې او ډسکو کالیو په حرمت کلاسیکه موسیقي د نویو ځوانانو په اواز کې راته ولیکل، ډیري زاری مې ورته وکړې چې جازوبم موسیقي چې کانه یې هم اوري او خوند ترې اخلي راته ولیکي خو هغو چې رشوت نه خوری او ويی نه منله.

د سینگارځې د کمیسیون راته ولیکل زیبایې در ساده کي است خو د بورې د پارچو په بدل کې یې ولیکل زیبایې در ارایش غلیظ است..

چې فورمه مې ډکیده یوازي د (الف) او (ب) احتياطي پارچې پاتي وې. ان کتابچه یې هم کوم کمیسیون رانه واخېستله، دا دوي پارچې مې د فورمې سره سنجاق کړې او اړوندي شعبي ته په ډیره بېړه ور وړه او هلته یې یوه نمره راکړه او چې راوتلم نوراته یې وویل:

دوه سو کالو وروسته بیا یو خبر ونیسه!

ددې ټکي په اوریدو سره مې پېښه د دوتر په میز کې بنده شول او هغه وو چې له خوبه راځښیناستم د ځان سره مې وویل:
دا ناممکنه ده چې دومره ژر دي د کور څښتن شم .

کابل ۱۹۹۰

د غوښو ضررونه

په دوتر کې ناست وم هوا توده وه برېښنا (برق) نه وه چې پکه چالانه کړم ، نو مې یوه نوې ورځپاڼه چې ښه پکه پرې وهل کیدله راواخیستله او په پکه وهلو مې پیل وکړ . د یو مطلب سريزه (د غوښو ضررونه) په لیدو مې د لومړۍ ځل لپاره د مطلب پوره لوستلو ته زړه خوشاله کیده او ورو ورو د زړه ضربان مې ډیریده نو د ځان سره مې وویل:

زړینه! لکه چې د غوښو د رانیولو څخه بهیمه شوې! او د ځان سره مې حساب پیل کړ: که د مېلمنو او کور لپاره غوښې رانه نیسم نو په تنخواه مې هرومرو گذاره کیږي په ډیره خوشالۍ مې پیاده ته رغ کړل:

جانو کاکا نورو ټولو کارمندانو ته رغ کړه.

ټول مامورین آن د جنسي ، خدماتو ، او معاش کارمندان په چټکي یو د بل پسې دوتر ته راغلل د هغو په گمان چې د سیلو ډوډۍ مې ورته راوړي ده زما پر میز راټول شول او ما د د غوښو ضررونه تر عنوان لاندې مطلب په لوستلو پیل وکړ:

(غوښه اصلاً د انسان خواړه نه بلکې د ځناورانو خوراک دی او په نابیره توگه د بنیادمانو په خوړو کې ننوتې ده ، د هغو څیړنې له کبله چې د امریکا په ایالاتو کې تر سره شوي د غوښو خوړل د بدوډي د زهري کیدو د ځیگر د خرابیدو سبب گرځي ، معده کمزوره وي...لنډه دا چې د انسان عمر نیموي...)

د کارمندانو څخه هر یوه د دې مطلب په هکله په نظر ویلو پیل وکړ:

مامور افضل د جنسي مامور ویل:

- ولا رښتیا! زموږ په کلي کې بابا خيرو یو سلو لس کاله ژوند وکړ ، ځکه چې په ژوند کې یې په غوښه باندې ځکه هم نه وه کړې.

مامور عباس د ارشیف مامور داسي زیاته کړه:

دا ښه ده چې تنخواه مو ډیره نه ده که نه نو اوس به په څه ناروغیو اخته نه وای.

بي بي نازو د دوتر ټایپسټې چې ډیره هیجاني شوې وه په ماته ژبه وویل:

زموږ د ښی خوا گاونډی چې تجار وو د ډیرو غوښو د خوړلو په وجه د بدوډي د ناروغي څخه یوه اوونۍ مخکې مړ

د املاکو مدیر رجب گل په ډیره مینه د بي بي نازو خبرې پرې کړې او ویې ویل:

دا کومه گڼه ده ؟ باید ټول د هغې یوه یوه گڼه د میلمنو او د کوشنیانو د مور د قناعت په خاطر د ځان سره ولرو . ټولو مامورینو د سر په ښورولو او هو ویلو دا وړاندیز تایید کړ ، دسټي مو پیسې ټولي کړې او د مامور شیرین ته مو دنده ورکړه چې ژر تر ژره شل گڼې د همدې ورځپاڼې راوړي

. موږ ترغرمې په همدې موضوع تبصرې وې. دولس بجې په یوه بهانه د دوتر نه راووتم خو دا مهم او ارزښناکه سند ژر د الله مبارک مورته وربنکاره کړم .و سپرلی گادۍ (سرویس)ته وختم ، څنګ ته مې یو چاغ سړي چې یوه یوه نیمه کیلو غوښه یې په همدې گڼه کې نغښتې وه ناست وو ، زړه مې را ته ویل چې دا مطب په لوړ اواز په سرویس کې ولولم او ټول سرویس د غوښو په ضرر وپوهوم ، ولي جرات مې ونشو کړای ، نوهغه و چې مخ مې د څنګ ناست چاغ سړي ته واړوی او په فیلسوفانه لهجه په داسي حال کې چې ورځپاڼه مې وربنکاره کوله ویل:

دا مطلب مو لوستی دی ؟ دلته یې لیکلي دي چې غوښه اصلاً د ځناورو خوراک دی ..

د څنگ سړي یو وار راته سور او شین شو او په لور اواز یې په داسې حال کې چې په بریتو یې لاس تیراوه را باندې چیغه کړه:

غوښه د زمريانو خوراک دی نه د گیدرانو! ته دي قواره گوره ، مخ یې نورو سپرلیو ته ورواړاوه او ویې ویل: چې وس یې په غوښو اخیستلو نه رسیږي بیا یې خبرې کوره

د ځناورانو خوراک! په داسې حال کې چې مخ یې بیا ما ته راواړاوه:

ځناور خو ته یې چې غوښې نه شوای رانیولای زه چې ډیر توهین شوی وم بېله دې چې سوچ وکړم شخړه مې ورسره پیل کړه:

غوښه د زمريانو خوراک دی!

-نه دی!

-دی!

-نه دی

-دی

د سرویس سپرلیو د هغه پلوي کوله . سرویس لا یو تمځی نه وتلی چې چاغ سړی له ځایه پورته او په غوسه یې وویل:

دا لومړی ځل دی چې وه سرویس ته پورته کیږم نه پوهیدم چې دلته داسې احمقانو سره مخامخ کیږم له سرویس نه کوز شو او یو ټکسي ته وخوت.

زړه مې له ډیرې غوسې پرسیدلې وو چې ولي نورو سپرلیو د چاغ سړي پلوي کوله نو د همدې مطلب د پوهیدلو په پار مې د شا څوکی یو ځوان ته ورځپاڼه ورښکاره کړه ، هغه هم زما خبرې تایید کړې ما په غوسې ځینې وپوښتل:

نو ولي مو د هغه چاغ سړي خبرې تایید ولې؟

هغه راته وویل: د هغه خبره درسته وه ځکه غوښه د زمريانو خوراک ده زه په خپله تیروتنې پوه شوم ځکه چې زمری خو انسان نه بلکې ځناور دی ، د کړکۍ نه مې بهر وکتل چې گوندي چاغ سړی ووینم او ورته ووايم : بلې بلې غوښه د زمري خوراک دی خو زمری انسان نه دی . خو هغه نه وو.

کور ته د رسیدو سره سم مې د الله مبارک د مور نه وپوښتل:

څه دی پاڅه کړي دي؟

ښځې مې په ډیره خوشالۍ راته وویل:

دا چې زموږ د گاونډي د میرمنې لیور په ښاروالي کې پیاده دی نن یې پر موږ باندې د زړه سوی په خاطر د ښاروالي په بیه غوښه راوړې او ما دهغې نه ښه ښوروا پخه کړې ده ، ما په داسې حال کې چې ورځپاڼه مې و رښکاره کوله ورته وویل:

غوښه مضره ده د خدای دپاره غوښه مه خورئ غوښه بدوډي زهري کوي غوښه.....

د غوښې داسې بد ویل مې ورته پیل کړه تا به ویل چې د پلار پلار دښمني مې ورسره ده ، نه پوهیږم چې ولي زموږ خبرې دومره کښته پورته شوې چې میرمن مې په غوسه راته وویل:

موږ يې خورو که ته يې نه خورئ تا ته به بل کوم شی تيار کړم . او هغه وچې له چايو سره يې وچه ډوډۍ راته کيښوده او دوی په مزه مزه ښوروا نوش جان کړه .

په زړه مې يوخدای خبروو . طاقت مې ونه شو کړای او په لوړ اواز مې وويل:

غوښه د ځناورانو خوراک دی ډوډۍ ..معهده....ځيگر...

ميرمني مې په غوسه راته وويل

- نور خلک يې ولي خوری ؟

-تاسو نادانان یاست د امريکې پوهانو څيړنه کړې ده....

خو ميرمني مې ورځپاڼه ليري گذار کړه او په غوسه د پلار کره ولاړه .

سبا کله چې د خسر کره ورغلم ، خوانبې مې خپله لور پوه کړې وه هېڅ يې راته ونه ويل . چې ډوډۍ راغله نو خوانبې مې د قورمې قاب زما له مخي نه چې بوی يې زما پزه تخنوله ليري کړ او پر ځای يې د پوډري هگيو ځاگينه راته کيښودله . اوس چې هر چيري که واده وی يا ميلمستيا نو ما ته د غوښې پر ځاي سور کړي پټاټې چې چپس يې بولي يا دال او يا پوډري هکۍ مخي ته ږدي او ورسره دا خبره هم کوي چې ما ته ډير زور راکوي

د زرین جان! غوښه نه خوري حساسيت ورسره لري .

مشابه نومونه

زموږ د تاريخ ښوونکي يوه ځانگړتيا دا ده چې نومونه به يې د يو بل سره غلطول هر وخت چې ټولگي ته راغي نو نسيم ته به يې عبدالله ، عبدالله ته خليل ، خليل ته قمبر وايه

يوه ورځ چې ټولگي ته راغلي نو غلام ته يې وويل :نورالله ته د پرون لوست تکرار کړه.

او خپله په قدم وهلو شو ټول چوپ وو ښوونکي په غوسه شو او بيا يې تکرار کړل:

نورالله دي لوست تکرار کړی بيا راغی غلام ته يې گوته ونيوله

نورالله ولي ځواب نه راکوې!

- صيب زه غلام يم! ښوونکي لږ جټکه وخوړله او ويې ويل:

مقصد مي غلام وو!

موږ نه پوهيدو چې احمد شاه بابا ، بابر ووکه تيمور شاه و که وزير اکبر خان....

دومره پوهيدو چې پانې پټ فتح شوی ولي دا چې چا فتح کړی غلام سخي ، نورالله که قسيم نه پوهيدو ددې جنجال د ختميدو په خاطر ښوونکي موږ ته کورنی کار راکړ چې هر يو دي خپل نوم پر يو ټوکر وگنډي. موږ ټولو دا کار وکړ ، خوبيا هم چا نوم په ټټر نه تومبی هغه به له پوښتنې څخه خلاص وو غبی شاگردانو به د جامو د پريولولو په پلمه نوم پر ټټر نه تومبی .

موږ په تاريخ کې په نيتو پوهيدو خو د پاچاهانو په نومونو نه پوهيدو ،

پوهيدو چې يو پاچا ۲۴ زامن درلوده اوپايتخت يې کابل ته وليږدوی خو نه پوهيدو دا احمدشاه وو تيمور شاه که زمانشاه و...

نور نو موږ په يو بل نومونه کيسوول چې ښوونکي ته اسان شی :ټپين ، ژر ، لېونی ، کچل ، پک ،

يوه ورځ زموږ ټولگي ته دوه نوي شاگردان را وپيژندل شول چې په حقيقت کې په دغه گڼو نومونو کې دوه نور هم زيات شول چې ټولگي ته راغلل نو د تاريخ ښوونکي ترې وپوښتل

هلک ستا نوم څه دي :

جبار

بيايې د دويم شاگرد نه وپوښتل هلکه ستا نوم ؟

موږ نارې کړل:

بيزوگی

ښوونکي په غوسه شو او ويي ويل:

بلا مو ووايه په دې مشابه نومو څه خپلوان خو نه ياست.

خانگري مصاحبه

خبر يال (خبرلوڅ) د يوې ډلې سندر غاړو سره د مرکې په ترڅ کې يې لومړي د بلبل څخه وپوښتل:

ستاو په زمزمه کې څه راز پروت دی چې شتمن او خوار ټول ستا ليوال دي؟

بلبل په ډير پراخ تندي ځواب ورکړ،

زړه لري ټول که خان وي که خوار

بيا خبريال د کينري نه پوښتل:

ستا د يوازيتوب د زمزمې مطلع څه ده؟

واړه عاشقان دي څوک چې وړي په نس په دې جهان دي

نو همدا علت دی چې د دې زمانې عاشقان ستا د رغ سره مينه لري

خبريال بيا مخ زړکې ته کړ او ځيني يې وپوښتل:

تاسو چې کله په لرگينه قفس او کله د جنگ په ميدان کې ياست د سندورو مطلع مو څه ده؟

زړکي لکه چې زړه يې د چا نه کوټل شوی وي په يوه سا وويل: ازادي ازادي ازادي

خبريال د کرک نه وپوښتل:

ستا په رغ کې څه مطلب نغښتی دی؟

کرک يو سور اسويلی وکښ او ويي ويل:

مياو، مياو، مياو(پيشو) زه کرک دلته يم ځکه د ډير لاس مروړلو څخه د پيشو خوړل شرافتمدانه گڼم.

خبريال بيا د چونگښې څخه وپوښتل:

ستاد زمزمې مطلع څه ده؟

هغې ويل: قناعت قناعت

خو د هيچا نه خوښيرم له همدې کبله نژدې دی چې له اتحادې نه مې وباسي.

خبريال له خړه نه چې تراوسه يې په سندرو کې ډيري وياړنې تر لاسه کړي، څو ديپلومونه او جايرې يې اخيستي او په څو ملي او بين المللي فيستوالو کې يې هم برخه اخيستي ده وپوښتل:

محترمه ستاسو اواز چې موږ روز او د جاز موسيقي د ټون سره برابر دی آیا پوښتلاى شم چې د اهنک مطلع مو څه ده؟

خړه خپله غاړه تازه کړه او په لوړ توخي لرونکي رغ يې وويل:

زه چې هر وخت واورم چې کوم کانگور، جايزه يا بورس دی نو په بېړه اتحادې ته ځان رسوم خوله اسمان ته نيسم او په هر څه توان چې لرم نارې واهم:

ای واسطې را رسیړه ، رارسیړه

د واسطې له رارسیډو نه مخکې چې یې نه لرم زما د لوړ اواز په احترام چې څوک فکر ونه کړي چا وهلی یم هغه ما ته راکوي

د رییس غروب

د اداري مجلس د پیل څخه مخکې عمومي او واړه مدیران په لوی دهلیز کې داسي سره را ټول شوي وو لکه مچان چې په خوږه گوږه را تاووي په خبرو لکياوو

د خدماتو مدیر جلندر خان لاس پر دیوال تیر کړ او ویې ویل :

پوره وهنه شوي ده گوری لاس سپیره کوي

د ساتنې او څارنې مدیر صدیق خان پرته له دې چې خبره جوړه کړي په ناجوړه کلماتو د خدماتو مدیر جلندر خان ته په پسڅند وویل:

کانتین ، دومره لوی کانتین څوک په دوه سوه په کرایه ورکوي د یوې کڅوړې شرینک بیه ده .

د هریوه له خیرې مالومیده چې غوښتل یې د خپلي پاکي د اثبات لپاره اسناد ولري نو یو بل ته یې په شکمنو سترگو کتل .

دا شوي هغه شوي خبري کرار کرار تودې شوې د یو بل خطاب سرحد ته ورسیدې او ټول په کې را گیر شول .

په دې وخت کې جناب رییس صیب تشریف راوړ او ټول مدیران لکه د شاتو مچي ورپسې د رییس دوتر ته ننوتل او رییس په خپل ځانگړ میز تر شا کیناست او غونډه پیل شوه:

لومړۍ اجندا د موسسي د شاو خوا ځمکې د اجارې په هکله وه چې د ساتنې او څارنې مدیر پوري یې اړه لرله د ارشیف او خدماتو مدیرانو گډ سنگر نیولی وو غوښتل یې هغه برملا کړي نو د ارشیف مدیر د شف شف نه تیر شو او په پسڅند سره یې وویل:

د مدیر صیب خولۍ بیا په غورو کې شوه تاسو یې دا په سپینه ږيري ډسکو جامپر چې په لیکل شوی دی (ای لف یو) وگوري ، پوهیږي! د چا نه یې اخیستي دي ؟ وگوری وگوری!

ټول مدیران د ساتنې او څارنې په مدیر داسي په غوسه وو ته به ویل د دوی برخه یې خوړلې ده نو د ارشیف د مدیر په خبرو یې زړونه تش شول او ټول مجلس په خدا شو.

د ساتنې او څارنې د مدیر ژبه په خوله کې وچه شوه. د املاکو مدیر جمرود چې د ساتنې او څارنې د مدیرحریف وو داسي وویل:

محترم صدیق خان! ووايه ، هغه تلویزیویون دي به یاد دی ؟

د موسیسي د معاون نورا جان لخوا د میز د سر زنگ ته گوته ور وړه او ورسره یې وویل:

-مستند ، مستند

د محاسبې مدیر هم د دې لپاره چې ځان پاک وښيي د ساتنې او څارنې مدیر ته وویل:

هغه سلپیر بوټ دي څه کړی وایي دیرش زره یې بیه وه !؟

د ساتنې او څارنې د مدیر په تندي خولې لکه مرغلري دیکخوا هاخوا لغړیدې حریفانو راگیر کړی وو نه پوهیده کوم مستند شی د غونډې حاضرینو ته وړاندي کړي دیکخوا هاخوا ټول حریفان یې تر نظر تیر کړل خو د خدماتو د مدیر چپلیو یې سترگې وږښېدې ، نو د واړه یې د هغه په پښو ورتوپ کړل او په دواړو لاسو یې هغه د میز سره ته را پورته کړې او په خدا خدا یې وویل:

وگوری دا یې مستند (ووايم چې له چا نه یې اخیستي دي) د خدماتو مدیر په څوکی کې لویدلی وو او پښې یې پر میز پورته وې ژیر ژیر یې د غونډې غړو ته کتل او د غونډې د غړو سره یې په وقفه یې توگه خندل.

د کارمندانو مدیر هڅه کوله خپل کمیس په کرتی کې پټ کړي د محاسبې مدیر خپل دیپلومات د میز لاندې ورو ورو په پښه تیله کاوه د سوانح مدیر خپل کمر بند سست کړ چې پایڅې یې نوی کلوشې پټي کړې رییس هم ورو په خپل دسرو زرو گوتې بڼی لاس کښو خو د رادو ساعت ښویني یې سترگې وټخنولې نو ورو یې کین لاس تر میز تر شا کړ د دریشي انگریزي توکر یې هم ورته مشکوک ښکاره شو نو کرار کرار یې د میز تر شا غروب پیل کړ تر ستوني تر میز تر شا پټ شو چې قره قلی خولی ته یې پام شونو غروب یې تکمیل شو. ا جندا لا نه وه تمامه شوې چې رییس صیب د میز له شا نه زنگ ته گوته وروړه او د میز له شا نه یې رغ پورته شو:

بلا مو وواهه د خندا مړ کړم. غونډه ختمه شوه

پور اخیستل

میرک چې په عمر کې یې اخیستل شوی پور بیرته نه وو ورکړی په پلمو ، بهانو به یې پور واخیست خو ورکول یې په قسمونو ، تاویزو ، او ټوټکو هم نه تر سره کیدل اوس هغه ټولو پیژانده چې د چا پور نه ورکوي . یو تن کلیوال چې ښار ته نوی راغلی و و خپله چرکه یې میرک ته په پور ورکړه دواړه خوشاله ښکاریده ځکه میرک کلیوال نه پیژاندى او کلیوال میرک .

کلیوال یوازې غوښتل د میرک کور وويني او هغه یې هم ولید او یوه شپه یې ورسره ه تیره کړه او په سبا کلي ته ولاړ

میرک ډیر خوشاله وو دوه ورځې وروسته کلیوال د دوه نور کلیوالو سره چې د کیمیاوي سرې اخیستلو لپاره ښار ته راغلي وو ورکړه میلمانه شول او ضمناً یې د خپلې چرکې د روغتیا خبرې هم واخیست یوه اوونۍ وروسته بیا کلیوال سره د میرمنې او پنځه ماشومانو د تذکرې د اخیستلو لپاره ښاره ته راغلل او شپه یې د خپل بلدي اشنا کړه ورسول او د خپلې چرکې د احوال نه یې هم خبر واخیست او ماشومانو یې هم هغه پردیسه له نژدې ولیدله . درې و رځې وروسته کلیوال خپل د گاونډي ناروغه میرمن اود ماشومانو سره د میرک کړه میلمانه شول او هم یې د چرکې خبر واخېست او دید او باز دید یې ور سره وکړ . میرک سهار د چایو پر ځای په پتنوس کې د چرکې بیه مخي ته ورته کښوده کلیوال پیسې جیب ته کړي او ولاړ . میرک شکر وکړ چې له دې جنجاله خلاص شو په دویمه ورځ کلیوال د سودا پسې ښار ته راغی نو د چرکې د احوال په خاطر د میرک کورته هم ورغی ، میرک په مشکوک ډول ترې وپوښتل :

اخیر پور خو مې درکړی بیا د څه له پاره راغلی یې ؟

کلیوال په ډیره ساده کي وویل:

د چرکې پوښتنې ته راغلی یم . رښتیا !

څنگه ده ، هکې اچوي ، کړت کړت کوی کلي یې نه یادیږي ؟ که ستا خوښه وي خو شپي به یې کلي ته بوخم او د یو سور اسویلي وروسته یې وویل :

اي زما پردیسې خواري چرکې ! چې زه دی خبر وانه خلم څوک به ستا خبر واخلي

میرک پوه شو چې کلیوال هیڅ کله دا پر دیسه بې پوښتنې نه پریردي نو هغه و چې مهاجر شو .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library